

KAKTUS

og andre SUKKULENTER

Nr. 2

April 1997

Årgang 32

KAKTUS OG ANDRE SUKKULENTER udkommer 4 gange årligt i januar, april, juli og oktober som medlemsblad for Nordisk Kaktus Selskab.

Redaktion: Helga B. Erritzøe, Taps gl. Præstegård, DK-6070 Christiansfeld, tlf. 75 57 31 56 fax 75 57 32 55.

Tryk: Kolding Trykcenter, Gejlhavegård 23, DK-6000 Kolding.

Selskabets regnskabsår er fra 1. januar til 31. december. Årskontingent 250 kr. Alle henvendelser vedrørende medlemsskab og adresseændringer bedes rettet til kassereren, Giro-nr. 6 57 87 13. About membership apply to mr. Dubbeld Samplonius.

Terminer for indlevering af annoncer og artikler:

Termine für Anzeigen und Artikel:

Terms for ads and articles:

1. marts, 1. juni, 1. september, 20. november.

Annoncepris: 1/4 side 200 Dkr. - Preise für Anzeigen: 1/4 Seite 200 Dkr.-Price for ans: 1/4 page 200 Dkr.

SIDEN SIDST

Alle har hørt om det, alle kan se det, og alle har forhåbentlig også betalt kontingent for det, så ikke et ord mere om KAKTUS i farver. Derimod var der en ting, som ingen kunne se i sidste nummer, og det var en frøliste. Lad mig slå fast, at de to ting intet har med hinanden at gøre. Den manglende frøliste skyldtes, at vores frøtæller og kattepasser Peter Brandt Pedersen trængte til en velfortjent pause. Jeg forstår ham. Det har altid undret mig, hvordan man efter en arbejdssdag i en folkeskole i en københavnsk forstad, har kunnet evnet at klare omsætningen til pertentligt og forsigtigt at sortere og tælle små, sarte, tyndskallede frø. Personligt ville jeg nok have mere behov for at afreagere ved at føle træer, brænde bål, myrde uldlus, sætte musefælder eller lignende aktiviteter af ægte destruktiv og morbid karakter.

Lad mig straks herefter komme med et forslag af mere konstruktiv og opbyggelig natur. Jeg vil opfordre til i meget højere grad at benytte de lokale kredse. Ikke bare ved at deltage i arrangementerne, men også til indkøb af planter, frø, bøger osv. Det er dyrt at bestille varer hjem fra udlandet og at tage på indkøbstur syd for grænsen. Ved at benytte lokalkredsen til at samle bestillinger og indkøb i større puljer, bliver det billigere for den enkelte, og man klarer lettere sprogsproblemer. Har du særlige ønsker, eller har du selv frøkataloger, plante- og boglister, og vil du spare penge ved at lave fælles bestillinger, så kontakt din lokale kredsrepræsentant, måske eksisterer der allerede en lille gruppe, som laver indkøb. Nogle steder kunne man holde et fælles møde, eller man kan lade listerne cirkulere med posten. Udvælget er enormt, og er man bare to, er der nemt 50 kr. at spare, men det går nok ikke med mere end 6-8

personer, så tager det for lang tid, før alle har set listerne. Husk at, selv om kaktusserne gror tusinder af kilometer væk, så kan du let få adgang til en hel verden af spændende planter og nyttig litteratur. Og prisen? såmænd et frimærke!

Jan Petersen

Selskabets styrelse:

Formand: Jan Petersen, Hænadsvej 4, 2.tv., DK-2450 København SV, tlf. 36 17 57 59.

Sekretær: Preben Daugaard, Sabro Skovvej 9, DK-8471 Sabro, tlf. +fax 86 94 84 35.

Kasserer: Dubbeld Samplonius, Nørrevænget 138, DK-8310 Tranbjerg, tlf. 86 29 91 23.

Øvrige funktionærer:

Bestyrer af diateket: Esther Genker, Tranumparken 1-6-2, DK-2660 Brøndby Strand, tlf. 43 54 22 41.

Dansk bibliotekar: Bent Olesen, Østerskovvej 13, Iiaskov, DK-7451 Sunds, tlf. 97 14 52 94.

Svensk bibliotekar: Larseric Arne, Sjögården 1628, S-52043 Åsarp, Postgiro 473 87 16-2.

Indbetaling af kontingent i Norge og Sverige:

Norge: Unni Horn, Rishaugveien 3, N-8340 Stamsund.

Giro: 0825 01 596 34.

Sverige: Nordisk Kaktus Selskab c/o Dubbeld Samplonius, Nørrevænget 138, DK-8310 Tranbjerg,

Giro 76 07 72-4.

Forside:

Cyphostemma sp. (sandsynligvis *currori*) - se også side 27

NAMIBIA - JULI 1996.

Welwitschia mirabilis.

Til trods for at jeg ikke er den mest flittige til at møde op på møderne i foreningen, er min interesse for sukkulenter meget stor. Interessen startede med en fra Spanien i 1975 hjembragt agave og så var jeg solgt. Det har skiftet meget i årenes løb. Som sagt først agaver, så aloéer, et par kaktusser, men det var ikke mig - men nu er det "storføderne".

Jeg har en del litteratur om sukkulenter og navnet Namibia havde jeg stødt på så mange gange at jeg måtte dertil. Men, hvordan kommer man det?

Jo, Hansens har købt en farm i Namibia og de arrangerer jagt- og fotosafarier. (Vi kom i kontakt med ægteparret da vi besøgte en rejsemesse i Bella-Centret, København). Det var ikke noget problem - de kunne lave en rundtur nøjagtigt som vi ønskede.

Som sagt så gjort og mandag, den 15. juli 1996

stod vi i Kastrup Lufthavn med en passende blanding af beklædningsgenstande. Da Namibia ligger syd for ækvator og det var juli måned, var det vinter med kolde aftener og nætter, men lunt midt på dagen. Jeg må nok hellere indskyde at vi - det er Ib og jeg. Ib har den holdning til mine planter, at de er mest spændende når andre beundrer dem og dog indvilligede han i at ledsage mig på drømmerejsen. Samtidigt må jeg inddrømme, at turen ikke var lagt an som en videnskabelig plantekspedition, men bare det at fornemme.

Vi gik ombord i Namib Airs jumbo sent om aftenen efter 4 timers ventetid i Frankfurt og foran os lå nu en lang nat, hvor det mere end én gang strejfede mig - mon vi nu bliver afhentet i Windhoek - men selvfølgelig gjorde vi det. Af Jacob, som var volontør hos Hansens. (Hansens er Dennie og Steen, en dejlig hund Benn samt en sød plejekat

som nogen bare havde forladt, ja, det gør man altså også i Namibia).

Vi havde 3 1/2 timers kørsel nordpå til farmen og vi blev godt trætte - det var nu eftermiddag, den 16. -, hjerteligt modtaget på farmen Padberg. Vi havde ikke set mange planter indtil da, måske på grund af farten. Dog havde vi set nogle aber og vortesvin. Vi blev indlogeret på et dejligt værelse med eget bad og med udsigt over den afrikanske "bush".

Næste morgen blev vi kørt til en lille lokal luft-havn, hvor et 1-motors fly ventede os og efter 4 timers flyvning over Kalahari og Caprivi Strip landede vi helt oppe i den nordøstlige spids af Namibia, hvor 4 lande grænser op til hinanden. Lige før vi landede så jeg det første baobabtræ. Sikken en følelse! Jamen, jeg så flere på den korte tur fra luft-havnen (som var en kort grusbane) og til vores teltlejr. Her blev starten lagt til vores 14 film à 36 billede. Efter en hurtig indkvartering i vores luk-sustelt med eget badeværelse, som havde udsigt til den blå himmel, gik vi ned til floden, som lejren ligger ved, og her ventede en speedbåd os.

Efter en kort sejltur med papyrus på begge sider kom vi ud i det mere åbne til Chobe floden. Ret hurtigt så vi en flok flodhest på bredden, en flok elefanter - man kikker på hinanden og spørger om det her virkelig er sandt - det var bare helt utroligt. Der var marabu storke, gribbe, fiskeørne, krokodiller, bukke, aber og varaner. Ja, de gik jo ikke alle ved siden af hinanden. Vi sejlede i mange timer og ind imellem ret stærkt, hvorefter vi stoppede motoren og bare drev mod land når der var dyr i sigte. Det samme gjorde vi da vi så en sovende flodhest. Da vi var ca 20 m fra den, rejste det store dyr sig lynhurtigt op, og løb ned i vandet mod os og væk var den. Så er det bare om at få motoren startet og komme væk. Ikke fordi flodhesten gør "andet" end at vælte båden, hvis den kan komme til det, krokodillerne gør så resten! Dagen var gået, det var næsten blevet mørkt da vi nåede tilbage til lejren, og efter et hurtigt bad var der middag i en stor træhytte bygget på pæle og helt åbent uden vinduer, med floden og af-nens lyde lige uden for, helt ubeskriveligt.

Slanger har de mange af i Namibia og også der- oppe. Teltet skulle vi sørge for at holde helt lukket til, men for at komme over på badeværelset/toilettet måtte man jo åbne teltet og

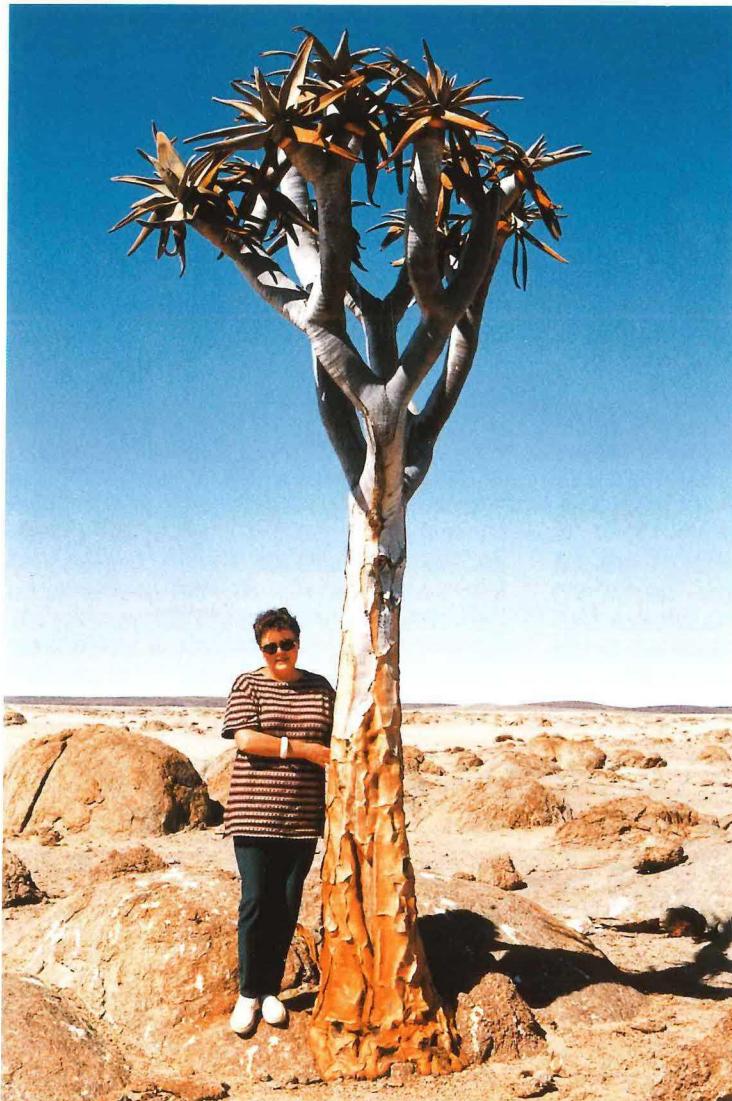
gå ud i det fri før man nåede derover. Lyset blev slukket kl. 22.00 som så mange steder i Namibia og den nat skulle jeg! Ibsov - fat i lommelygten, åbne teltet og lyse, lyse og over i badeværelset. Der var bygget en forhøjning af skarpe sten, hvorfor mon? , og deroppe stod toilettet. Jeg slap hel-skindet tilbage uden at møde noget. Temperatu-ren var også kun 10° C.

Næste morgen en kort sejltur til Botswana, ca 10 km i bil til grænsen til Zimbabwe (ikke et ord om papirnusseri og stempleri - man er noget med et stempel i hånden dernede - og alle de papirer der skulle udfyldes. Ud af Namibia, ind i Botswana, ud af Botswana, ind i Zimbabwe og modsat på til-bageturen). Så står der pludselig en giraf i vejkan-tten - man vænner sig måske til det.

Nå, men vi nåede til Victoria vandfaldene. Det er stort og meget vådt selvom vi havde regnfrakker på og paraply til beskyttelse af fotoapparater. Mel-le-m Zimbabwe og Zambia på dette sted er en bro og her kan man prøve verdens dybeste elastik-

Baobab-træ.

Aloe dichotoma.

spring. De skreg!! og Ib syntes det var for dyrt!! Vi så flere baobabtræer på denne tur og også et af de største og ældste.

Tilbage til Chobe floden hvor vores båd ventede. Vi skulle sejle et par timer på floden og her vendte en af de oplevelser, som satte dybe spor i mig. En stor hanelefant stod ved bredden og vi stoppede igen motoren og drev mod bredden. Jumbo løf-

tede sin snabel og udstøgte sit "advarselskrunk". Da det ikke hjalp, vadede han ud i vandet mod os, og først da han var ca 15 m fra os måtte vi hellere forføje os, og han liste ind til bredden igen mens han flere gange kikkede sig tilbage. Også en flok bøfler på flere hundrede dyr så vi den dag. Det var faktisk ikke dyr, vi var kommet for at se.

Næste dag, fredag, skulle vi tilbage til Padberg, men først havde vi formiddagen, hvor vi valgte at gå en tur langs floden og igennem en af de indfødtes landsbyer. Her var mange spændende træer og der blev samlet frø. Her stod også et kæmpe baobabtræ med en diameter på 4-5 meter. Det er ikke let at beskrive oplevelsen. Afsked med Ichingo Camp og ejeren Dawn som forærede mig et lille baobabtræ i potte. Det skulle nu transporteres rundt i Namibia i fly og bil og i kuffert hjem til Danmark. Det klarede det heldigvis og lever i bedste velgående. Under hele turen samlede jeg så mange frø, at vi måtte købe en ekstra taske til hjemturen. Bortset fra *Mopane*, *Baobab*, *Sterculia*, *Welwitschia* og en mængde forskellige *Acacia* ved jeg endnu ikke, hvad det er. Jeg håber det viser sig senere. Meget har spillet, men endnu ikke *Welwitschia* og *Baobab*.

Lørdag kørte vi en tur i omegnen af og på Padberg med Steen i hans jeep. Vi var så fyldte med oplevelser at det ikke var til at forstå, at vi havde endnu 8 dage tilbage.

Søndag, farvel til Dennie og Padberg og vi kørte sammen med Steen og Jacob mod Etosha nationalparken, hvor vi overnattede lige uden for i en dejlig lodge. Mandag kørte vi igennem parken,

hvor vi så zebraer og strudse og mange forskellige bukkearter. Men det mest spændende var en hel skov af *Moringa* træer (Haunted Forest). Som de stod der uden blade og med den ejendommelige facon var det et fantastisk syn. På grund af blandt andet store kattedyr, skal man blive i bilen, men vi måtte ud og røre, fotografere og se efter frø. Her havde vi så startet kørslen på grusvejene som varede stort set resten af turen - det støver!

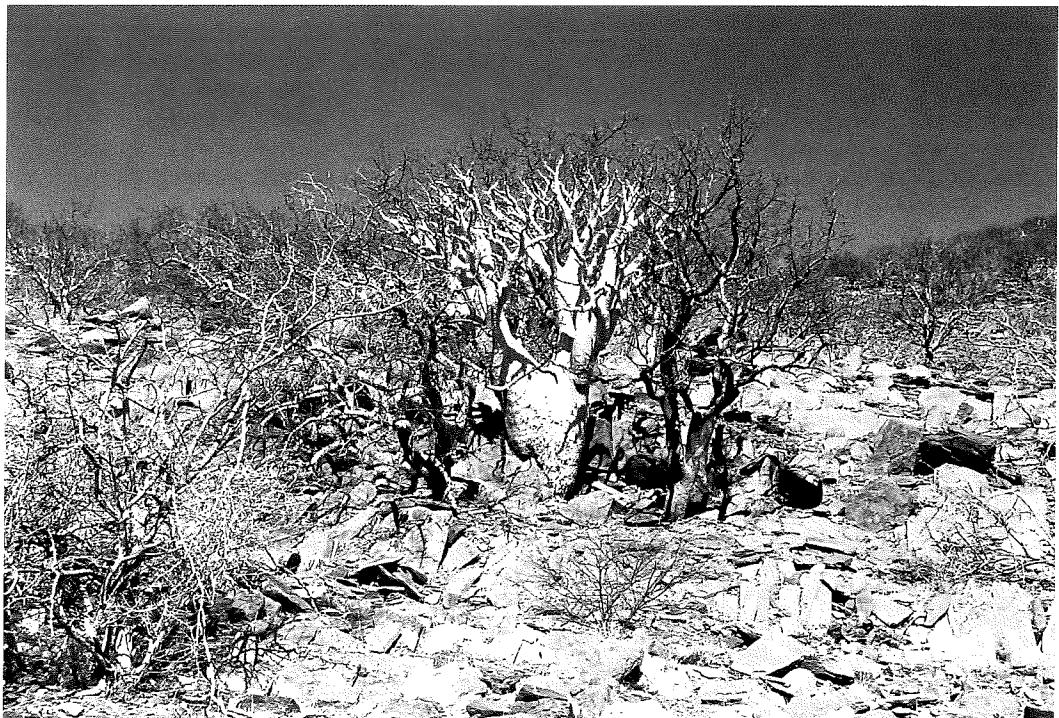
På turen til Seesfontain, ialt den dag ca 800 km, vinkede vi ind til Brutalis. Vi besøgte ham ikke, da entreen siges at være meget høj. Hen på eftermiddagen begyndte vi at kunne se de besynderligste vækster på bjergskråningerne. Vi havde nok undervurderet strækningen den dag, for snart var det mørkt, og det er ikke ufarligt at køre i mørke, da dyrene pludselig springer ud på vejen foran bilen. Men vi nåede helsindet til Seesfontain, hvor vi skulle overnatte på et gammelt tysk fort som er restaureret meget smukt. Her var varmt og der voksede *Hyphane* palmer og *Cyphostemma*, sidstnævnte havde de hentet oppe i bjergene. Hele natten var der sang fra en nærliggende negerlandsby. I modsætning til os frøs de og for at hol-

de varmen dansede og sang de hele natten.

Farvel til fortet og ud i et udtørret flodleje for at finde ørkenelefanter. Godt der var 4-hjulstræk på bilen og at den var forstærket da det ikke ligefrem var en asfaltvej. Elefanterne fandt vi ikke og Himba-folket måtte vi også opgive. Dog mødte vi et par af deres kvinder, hvorfra den ene lod sig fotografere, selvfolgtelig mod en erkendtlighed, som straks blev flært fra hende af en Nama-kvinde som hente øl, hvorefter en hel flok kvinder satte sig op ad muren og drak øl.

Et bad ved en varm kilde blev det også til og heretter frokost. Som regel bestod vores frokost i at vi åbnede bilens bagklap, hvorefter vi stod og smurte brød med forskelligt pålæg som vi havde i en køleboks. Det var ikke noget problem at købe forsyninger.

På denne pragtfulde dag så vi *Pachypodium lealii*, *Commiphora*, *Sterculia*, *Sesamothamnus*, en del *Euphorbiaer* og *Aloeer* samt alle dem jeg ikke kender navnene på. Jeg glemte helt slanger og andre vilde dyr. Gang på gang stoppede vi og gik ud til

Commiphora sp.

planterne for at røre og fotografere. Vi prøvede at løfte en tilfældig sten og ganske rigtigt, der sad en skorpion.

Sidst på eftermiddagen nåede vi Palmwag Lodge hvor alle hytterne er lavet af strå. I hver hytte står der på et skilt "Warning! Elephants are moving freely in lodge and camping area. Do not disturb and approach the elephants!" Man hentydede til ørkenelefantene, som dog ikke var set i området de sidste par måneder.

Vi fik, som hver aften, en sundowner før vores dejlige middag med sydafrikanske vine. Vi var som regel i seng før kl. 22.00, ikke kun på grund af manglende lys, men vi var trætte og stod som regel tidligt op. Lige neden for vores hytte var der et oplyst vandhul og i morgendæmringen så jeg et stort kattedyr, men inden kikkerten blev indstillet, så ——.

Denne dag skulle vi se den forstenede skov som menes at være 240-300 mill. år gammel. Man mener at træerne er kommet væltende fra Centralafrika ved et gevældigt uvejr og er blevet liggende her. Men inden da skulle vi, efter bøn fra mig, køre en lille ømvej. Det blev til en stor omvej, da vores kort pludselig ikke svarede til vejene. Igen kunne vi glæde os over bilens forstærkning, da vi flere gange måtte ud for at bedømme, om vi kunne komme videre den vej eller vi skulle køre tilbage. Men vi så mange af "disse store og tykke gevækster" vokse op ad klippesiderne. Og efterhånden var det ikke bare mig der samlede frø! Ved den forstenede skov så jeg de første *Welwitschia*. Disse ejendommelige "træer", hvorfra man kun ser to blade og hvor stammen er under jordoverfladen.

Efter overnatning i Khorixas skulle vi før aften nå Swakopmund. På denne tur så vi på lange strækninger og så langt øjet rakte *Welwitschia*. Han- og hunplanter og sikken en masse frø. Denne plante vokser kun i Namibia.

Jeg havde håbet at vi kunne nå at køre hen til Brandberg for at besøge The White Lady, men måtte nøjes med at vinke. Brandberg skulle have en helt speciel plantevækst, så mon ikke også der skulle have været mindst 2 dage til besøget. Måske - næste gang!

Vi besøgte Cape Cross med verdens største koncentration af ørepelssæler, mellem 120 - og

200.000 stk. Det var herligt, bare ikke lugten. Herude ved Atlanterhavskysten er der meget øde. Ikke underligt at det hedder Skeletkysten.

Fredag daskede vi rundt i Swakopmund, købte souvenir og bare hyggede os. Lørdag skulle vi flyve ned i Nāmib ørkenen for at se verdens største sanddyner. Igen et lille 1-motors fly. Vi lettede og efter ca 10 min. flyvning vendte piloten 180° rundt, landingshjulene kom ned og der var en livlig samtale mellem piloten og, ja, hvem ved jeg ikke. Det var så det! tænkte jeg. Men pludselig vendte han igen og nu fik vi en dejlig tur lavt hen over ørkenen. En landrover ventede os og kørte os ud til dynerne. Der var storslået. Den rødgule farve mod den blå himmel. Her så jeg for første og eneste gang spor af slanger. Det var "the sidewinder adder", men heldigvis var det kun sporene jeg så.

Nå, men vi skulle jo tilbage til Swakopmund. Det blev nu ikke med det samme fly. Da piloten havde startet og slukket motoren et par gange mente han, at det var bedst ikke at gå i luften med det fly!! Vi fik et par timers ventetid ude i ørkenen før vi blev afhentet af et andet fly og vores sidste aften i Namibia blev nydt med "alt godt fra haver" og vi sagde godnat i opløftet stemning.

Sidste dag. Vi skulle være i lufthavnen i Windhoek ca kl. 18.00. Vi kørte igennem Khomas Hochland og havde en enkelt afstikker til en park hvor en kæmpe *Welwitschia* levede. Den var, forståeligt nok, indhegnet. Nu var vi så meget syd på at her så vi en del Kokerboom (*Aloe dichotoma*). Særpræget syn. Ingen frø!

Vi nåede lufthavnen lige tidsnok og måtte vemo-digt sige farvel til Jacob og Steen.

Behøver jeg at sige, at det var min bedste ferie nogensinde?

Winnie Skovgaard
Bavnebjærgspark 7
DK-3520 Fårum
tlf. 42 95 75 02

P.S. Angående evtl. nærmere oplysninger om turen er I meget velkomne til at kontakte mig.

Sciara!

Svar eller tillägg till Kaktus nr 3, juli 1996, artikel angående Sciara.

Dessa svarta myggor har verkligen blivit ett gissel, främst för oss som försöker dra upp plantor från frön. Jag har några tillägg till Jörgen Grahns artikel, och börjar med botemedlet.....

Biologisk kontroll

Alla sätt som nämns i artikeln fungerar utmärkt, utom i ett väsentligt avseende, de tar egentligen inte itu med själva problemet, för sciara myggan "dör bara inte ut".

Enda sättet att verkligen få slut på denna plåga är att ta död på dem med biologisk kontroll, och efteråt eliminera torven i jordblandningen, och byta jordblandning på alla "nyförvärv", då detta är lätt att glömma bort.

Det enda företag som jag har hittat som sysslar med biologisk kontroll heter Svenska Predator AB, Box 140 17, 250 14 Helsingborg, tel 042-20 11 30, fax 042-20 09 05.

De rekommenderade EXHIBIT SF-WDG, och Hypoaspis miles, den sistnämnda skall även fungera mot vattenflugor, tripssuppor, och hoppstjärtar. Dosering är enkel av den förstnämnda, då man bara vattnar jorden som vanligt, och håller fuktigt så att rotnematoderna inte torkar ut, en optimal temperatur av 15-25 grader rekommenderas, även om de är aktiva från 8 grader. Pris exclusive moms och frakt, 375:-, och för den senare fr 165:-. De säljer annat smått och gott med.

Utseende och ursprung

Larverna av Sciara myggan är upp till 5,5 mm långa, och är genomskinliga med svarta huvuden. Larverna lever av unga sugrötter och rothår, och äter/borrar sig även in i tjockare rötter. I krukor lever larverna i den övre delen, och ger sig då även på själva plantkroppen, vilket öppnar vägen för andra infektioner typ Fusarium, Botrytis, Verticillium, och Erwinia. De levnär sig också på alger, plantavfall, och diverse svampar, och de kan behöver inte bara finnas i krukorna, de kan t o m

hålla till under bänken i ditt växthus.

Jag har länge misstänkt att äggen redan finns i den jordblandning som man köper, för ett par månader sedan fick jag min misstanke bekräftad, köpte en påse av märket Hasselgrenska Gården, och när jag öppnade påsen flög ett MOLN av Sciara myggor ut, har även hänt med Weibulls fast inte i lika stor utsträckning, ingen av dessa steriliseras nämligen sin jord, de ångar den bara! Så var så säker att dina trassel börjar med inköpt jord! Sterilisering av din "jordblandning" är alltså verkligen att rekommendera.

Sciaramyggans livscykel

Know thy enemy! lyder ett berömt engelskt ord-språk, och betyder, lär känna din fiende.

Äggen kläcks när vattning sker, och jorden är dränkt av vatten. Larverna äter på dina plantor i ungefär två veckor, och sedan förpuppas de. Puppstadiet varar ungefär 3-3,5 dagar, och myggorna kläcks sedan för att leva i ungefär en vecka och lägga nya ägg.

När man har läst detta kan man verkligen fortsätta låta dem hållas? När biologiska metoder nu finns och är så effektiva, för att inte nämna enkla och hygieniska (ingen risk för varken hud eller ögon) att använda.

Metoden är så gott som 100%. Eftersom denna metod tar död på larverna, så kvarstår ju de vuxna myggorna, men de har en kort levnadstid, en upprepad dos är knappt nödvändig.

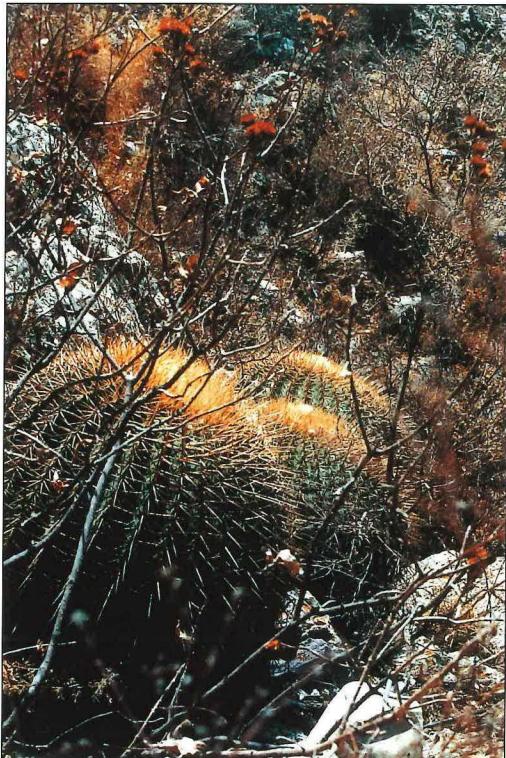
Så, nu kan vi äntligen komma tillräffa med detta gissel!

Ingrid Brundin
e-mail; alfmike@algonet.se
Snail mail; Kolegiieg. 7 B
S-214 54 Malmö
Sweden

CACTUS SPECIAL TOUR MEXICO -95

Med Biodiversidad Mexicana

Del 3: Från öken till regnskog.

Ferocactus histrix på ravinens botten. Mängder av dessa enorma taggiga klot växte i sprickor och skrevor på dom nästan lodräta klippväggarna.

Våren -95, besökte jag min vän Rodrigo Gonzalez i Saltillo. I de två föregående numren har vi berättat om kaktusexpeditionerna vi gjorde i Coahuila och Nuevo Leon. Detta blir den sista delen från min korta men intensiva vistelse i Mexiko.

Vi lämnade Saltillo vid middagstid, jag, Rodrigo och Horacio, för att göra en tripp på nästan 2000 km, och vara tillbaka i Saltillo tre dagar senare. Rodrigo hade ett affärs ärende till La Huesteca potosina, vilket innebar att vi skulle få tillfälle att

botanisera i subtropisk regnskog.

Vårt huvudmål på resan var att finna lokaliteten för *Mammillaria schwarzii*, och samla in material för en nybeskrivning av arten. Enligt den litteratur vi använt oss av (bl.a Bradleya's årliga journal) framgår att arten aldrig är nybeskriven, och förstagångs beskrivningen från -47 saknar dessutom beskrivning av frukterna.

Efter att ha kört oavbrutet söderut från Saltillo, och endast gjort korta stopp för att tanka och äta. Sent på eftermiddagen blev det äntligen tillfälle att sträcka på benen "på riktigt". Vi befann oss i San Luis Potosí, och på den plats som Rodrigo hade stannat antogs *Mammillaria bocasana* finnas. Terrängen var ganska klippig, och den midjehöga taggiga buskvegetationen bildade svårigenomträngliga snår nästan över allt.

Den första kaktus vi fick syn på (förutom Opuntior), var en *Mammillaria* sp. med en otroligt vacker taggskrud. De nästan decimeter långa gråvita taggarna bildade ett perfekt "solparasoll", som täckte i hela plantan. Det är nog bara i naturen man får chans att se sådana vackra former och varianter.

Vi sökte genom området tills dess skymningen började falla, resultatet blev endast två plantor av *Mammillaria bocasana*, även *Echinofossulocactus* sp. Stora *Ferocactus echidne*, *Myrtillocactus geometrizans*, och lite högre upp där buskvegetationen var glesare, fanns det ganska talrikt med *Coryphantha* sp. Vi fortsatte vidare och nådde som planerat till San Filipe i Guanajuato, där intogs en sen middag, och sedan en god natts sömn.

I gryningen lämnade vi hotellet, och efter ett tidigt morgonfika på "el mercado", där det jobbades febrilt med att ställa i ordning saluständen inför dagens kommers som snart skulle börja. Från San Filipe bar det iväg, till det område där lokaliteten för *Mammillaria schwarzii* förväntades vara. Vi körde så långt det gick mot ett berg som syntes på några kilometers avstånd. De sista femhundra metrarna blev till fots. Det var en angelägen temperatur så här tidigt på dagen, och land-

En vacker grupp av *Mammillaria schwarzii* med sina små och ganska oansenliga blommor.

skapet var öppet och lätt att ta dej fram i, så snabbt var vi framme vid den låga bergsknabben. Berget utgjordes av en klippformation som bitvis var ganska brant. Detta gjorde det ganska tidskrävande att undersöka området, det var många klippskrevor och avsatser som man fick klättra upp till för att undersöka.

Efter några timmar, var vi tämligen säkra på att detta troligen ej var lokaliteten för *Mammillaria schwarzii*. Några av de kaktusar som fanns var; *Ferocactus histrix*, *Ferocactus latispinus*, *Mammillaria densispina*, *Mammillaria rodantha*, *Echinofossulocactus sp.* och en *Mammillaria sp* med röda krokttaggar.

Vi beslutade att ta oss till ett berg som syntes 4-5 km bort. På gården där vi lämnat bilen, gav de oss vägbeskrivning dit. Vid ett kort stopp i den lilla byn El Cubo intog vi förfriskningar. Temperaturen hade redan stigit avsevärt, och det fodrades mycket vätska för att ersätta allt som man svettades ut.

Bilen tog oss nästan ända fram till berget. En djup

ravin mitt i berget, blev det naturliga valet att börja utforskaningen på. I ravinen mynnings synes stora grupper med *Echinocereus polyacanthus*, en bit längre in i ravinen blev väggarna brantare, och 40-50 meter över våra huvuden, växte enorma *Ferocactus histrix* på de nästan lodräta klippväggarna.

Många arter av *Tillandsia* växte på de nakna klipporna, *Agave sp.* och olika arter av *Crassulaceae* är några av de arter som växer där.

Ju längre in i ravinen vi kom, desto smalare och brantare blev den. Klätterlinan som Horacio påpassligt nog hade tagit med, kom snart till användning.

Vi stannade för att vila och släcka törsten, när jag fick syn på en liten vit "ulltuss" i den tjocka mossan bakom en sten. Två små exemplar av *Mammillaria schwarzii*. Nu visste vi att detta var rätt plats. Stärkta av denna upptäckt, klättrade vi raskt vidare längre in i ravinen. För att snart finna flera stora grupper, med både blommor och frukter.

När vi studerade den branta klippväggen noggrannare, upptäcktes många exemplar. Och troligen är dom flesta plantorna ej synliga från ravinens botten.

Mammillaria schwarzii är ingen ovanlighet i frö- och plant listor. Men i naturen är den med sin begränsade geografiska utbredning en raritet. Trots detta räknas den inte som någon hotad art.

Troligen p.g.a. dess otillgängliga växtplats.

Tiden går fort när man är upptagen av något intressant, och solen hade för länge sedan passerat zenit när vi satte oss i bilen för att åka vidare till Tula, för middag och övernattning.

Ett kort stopp hanns med för att beskåda en lokalitet av *Pelecyphora aselliformis*, just innan solen försvann bakom horisonten. Denna lokalitet ligger precis där motorvägen mellan San Luis Potosí och Matehuala är bruten.

Vi hann som beräknat till Tula, och efter en superb måltid somnade vi slutligen utmattade på vårt

hotellrum. Tula är känd (bland kaktusfreaks) för lokaliteten av *Ariocarpus agavoides*, som ligger på en sluttning i utkanten av staden. Dess existens har varit mycket hotad p.g.a. exploatering och erosion. Lyckligtvis har man för inte så länge sedan upptäckt en till lokalitet av *Ariocarpus agavoides*, så dess existens i naturen tycks för tillfället bestå än en stund. Tyvärr hanns det inte med att söka upp denna lokalitet, eftersom vi var tvungna att leta reda på en gummiverkstad som hade öppet på morgonen, och laga ett däck, som hade vällat oss en del problem under resan.

Snart var vi på väg igen, färden gick från Tula mot Ocampo i Tamaulipas. I denna typ av öken fanns det en del nya inslag i landskapsbilden. I bland annat Coahuila använder man ofta *Opuntia sp.* som "levande staket" för att utestänga betande djur från gårdarna. Här har man planterat *Pachycereus marginatus* mycket tätt runt nästan alla hus. Detta ger ett ogenomträngligt staket för djur, och när de vuxit upp en bit, även ett perfekt solskydd.

I sin naturliga miljö kan kaktusar utveckla otroligt vackra former som denna *Mammillaria sp.* med decimeter långa taggar från toppen.

Efter några timmars bilfärd började vägen luta neråt. Vi var på väg nedför på den östra sidan av Sierra Madre Oriental, och inom loppet av femton minuter hade landskaps bilden övergått från öken till regnskog.

Det hanns med några stopp på vägen ner mot Ocampo, för korta expeditioner i den tätare regnskogen. Tyvärr hade vi varken tid eller utrustning för att ge oss ut på några längre turer i denna fantastiska flora. Det är en otrolig artrikedom i den fuktiga och varma biotop.

Bara med att gå ett tiotal meter från vägen, kan man räkna in ett hundratal arter. *Nolina* sp med meter tjocka stammar, epifytiska kaktusar, orkidéer, samt ett till synes oändligt antal tillandsior och andra epifytiska bromelier med de mest varierande färger på blommor och blad. Exotiska frukter som man bara sett i grönsaks avdelningen på supermarket, kunde man också finna i denna fantastiska natur.

Vi hade hoppats finna någon av de mammillaria arter som växer i detta subtropiska klimat, men

tyvärr var inte turen med oss. Här och där kan man se nakna klippformationer som reser sig ur detta gröna hav. Det vore intressant att få utforska vilka kaktusar man kan finna på dessa ställen, och troligen också mödan värt att bana sig väg fram till dessa svåråtkomliga platser.

Men en annan gång, kanske.

I bland går tiden alltför snabbt. Denna fantastiska vecka var snart till ända. Nu återstod bara resan hem. Den långa resan till Saltillo gick klanderfritt, så när som på en punktering.

Men vi kom hem, om än sent på kvällen. Tidigt nästa morgon, gick mitt plan från Monterrey.

När jag landade i snöglöppen på Arlanda, var det gott att ha i färskt minne, den varme och generositet som Mexiko hade bjudit på, både av männskor och natur.

Kjellanders Nilsson
Åkerby, Sverige

Rodrigo G. Gonzalez
Saltillo, Mexico

Foto: Kjellanders

Bli me till Mexiko!!

Vi planerar att göra en två veckors tur till Mexiko i början av November.

Rodrigo guidar oss runt bland kaktus lokaliteter och andra sevärdheter i landet.

Passa på när dina egna kaktusar är i vintervila, och temperaturen i kaktusarnas hemland inte är så olidligt hög.

För vidare information och intresseanmälan kontakta mej före 31/5.

Kjellanders Nilsson
Åkerby 8
S-961 95 Boden

De latinske plantenavne og deres betydning

ved Otto Forum Sørensen

blev bragt her i KAKTUS 1974- 76 med ca 2750 opslag og forklaringer på midtsiderne, så medlemmerne kunne tage siderne ud og have deres egen liste. Listen er senere blevet genoptrykt.

Nu kommer så en revideret og forøget liste med 5500 opslag på samme måde. Heller ikke denne liste er på nogen måde komplet. Heller ikke fejlfri, selvom man har gjort sig de hæderligste anstrengelser -

Lad os minde vort æresmedlem og kalde listen

OTTO FORUM LISTE 2

... fortsat fra sidste nummer

peronatus = stærkt prydet
perote = fra Perote, Mexico
perparvus = meget lille
perpensus = ophængt, hængende
perpetuus = evigheds-
perplexans = skaber forvirring
perpurpureus = dybt purpur
perpusillus = meget lille
persiates = falder ikke af, persistent
persicarius, -cinus = fersken-
persicifolius = ferskenbladet
persicus = persisk, iransk
persistens = falder ikke af, persistent
persolutus = meget løs
personatus = maskert / forandret
perspicus = igjennefaldende
pertusus = gennembrudt
perulatus = med knopskæl
peruvianus = fra Peru
perversus = drejet den gale vej
pervius = åben
pes-caprae = gedefod
pessimum = dårlig
pes-tigris = tigerfad
petalum = kronblad
petiolaceus = bladstilk-agtig
petiolaneus = damnet af en bladstilk
petiolatus, -laris = stiklet
petiolus = bladstilk
petraeus = klippe-
petrophila, petrogenes = klippe-elsk.
petropolitanus = fra Sct.Petersborg
petrosus = stenfyldt
petratus = med uldklædning
petterssonii = en hr Pettersson
phaeacanthus = sortbrune torne
phaeocarpus = sortbrune frugter
phaeus = sortbrun
phalaenopsis = natsommerfugle-
phaseoloides = bønne-
pfeiffera = efter dr. L.Pfeiffer
pflanzii = konsul K.Pflanz, Bolivia
phacelus = som et bundt, knippe
phacoïdes = linseformet
phacospermus = m.linseformede frø
phaeno- = synlig / skinnende
phaenops = synlig / skinnende
phaenops = brunlig
phalacrus = nøgen, glat
phalarus = med hvid plet
phaleratus = skinnende hvid
phatmospermus = krybbe-lignende frø
phelleus = vokser på sten
phellospermus, -ma = frø korkagtige,
frø med kork-vedhæng

phengodes = skinnende, klar
philadelphicus = Philadelphia, USA
philippensis = fra Filippinerne
phillyraeoides = phillyrea-lignende
phillyreoides = phillyrea-lignende
phlebocarpus = med ørde frugter
phlebophyllus = tydelig øret blad
phlebotrichus = med hærede nerver
phlogifolius = blade som phlox
phlomoides = phlomis-lignende
phoenicanthus = purpur-blomstret
phoeniceus = skarlagenrød
phoenicolatus = skarlagen-håret
phosphoreus = fosfor-lysende
phragmidium = heg, skillevæg
phryniifolius = phrynum-bladet
phylicifolius = phylica-bladet
phyllacanthus = bladtorvet
phyllamphora = kandeblad
phyllanthoides = phyllanthus-lign.
phyllanthus = bladgrene m.blomster
phylocactus = kaktus med blad-
lignende organer
phyllodium = stilk som et blad
phyllomanicus = meget bladrig
phyllopus, -podus = bladagtig stilk
phyllostachys = med bladet aks
phymatodeus = blæreagtig, svulstig
phymatothel = med kjødede vorter
physalodes = physalis-lignende
physocarpus = blære-frugtet
physodeus = blæreagtig, oppustet
piaranthus = tyk, blære krone
picaceus = sort-hvid som en skade
piecus = begsort
picreus = bitter
pictifolius = bladene som malede
picturatus = malet, plettet
pictus = malet, plettet
pilatus = tæt, sammenpresset
pilcayensis = se pitcayensis
pileatus, pileiformis = med hue
pilifer, -fera, -ferum = hårberende
pilispinus = hår-tornet
pilocarpus = med behåret frugt
piloccephalus = uldhovedet
pilocereus = cereus med lange hår
pilococcus = håret
pilolifer = med små kugler
pilosellus, pilosulus = behåret
pilosissimus = stærk behåret
pilosiusculus = fint håret
pilosus = håret
pilulifer, -fera, -ferum = pillebærende
pimpinellifolius = m. pimpinelle-blade

pinaleus = sulten
pinarus = snavset
pinetorum = næleskovs-
pineus = fyrrægtig
pinguifolius = fedtbladet
pinguis = fed
pinifolius = med blade som fyr
pinnatifidus = fjerdelt
pinnatifolius = med finnede blade
pinnatilobus = fjerlappet
pinnatisectus = fjersmitdelt
pinnatistipulus = finnede akselblade
pinnatus = finnet
piperatus = pebret
piperinus, piperitus = pebret
pisciformis = fiskeformet
pisifer, -fera, -ferum = med ærter
pisocarpus = ærtfrugtet
pisiformis = ærtformet
pisocarpus = frugter som ærter
pistillodium = gold støvvej
pistillum = støvvej
pitcayensis = fra Pilcaya, Mex. (NB !)
pitchairiafolius = pitchairia-bladet
pityophilus = på fyr, i fyreskove
placenta = frøstol
placentiformis = kage-formet
placitus = behagelig
plagiophyllus = skævbladet
plagiospermum = frøene står skævt
planiculmis = med flade strå
planifolius = med flade blade
planipes = med flade stilke
planipetalus = med flade kronblade
planiscapus = med fladt skaf
planispinus = med flade torne
plantagineus = vejbred-lignende
plantaginifolius = vejbred-bladet
planus = flad
plataniolus = platan-bladet
platanoides = platan-lignende
platensis = fra LaPlata, Argentina
platyacanthus = med brede torne /
med flade torne
platyanthus = brede / flad blomster
platyatherus = med brede avner
platycentrus = med bred spore
platyceras = med bredt horn
platycladus = med brede stænger
platyglossus = med bred tunge
platynemus = med brede støvtråde
platyneuron = bred-nervet
platonyx = med bred negl / klo
platypetalus = med brede kronblade
platiphyllus = bredbladet

platypterus = bredvinget
platystemon = brede støvdragere
platyrhynchus = bred næse, snabel
plebeius = almindelig
pleianthus = tætblomstret
pleiocyclus = flerårig, blomstrer 1 gang og dør
pleiospermus = tætfroet
pleniflorus = fyldtblomstret
plenus = fuld, fyldt
plicatus = til at foldte
plicatus = foldet
plumarius,-matus = fjeragtig
plumbaginifolius = plumbago-bladet
plumbaginoïdes = plumbago-lign.
plumbeus = blygrå
plumosus, *plumeus* = fjeragtig
pluricaulis = fler-stænglet
pluricostatus = flerribbet
pluridens = flertandet
pluriflorus = flerblomstret
plurijugens = med flere bladpar
pluvialis, *pluvius* = regn-, viser regn
pluviosus = regnfuld
poculiformis = begerformet
podacanthus = stilketnet
podagrarius = mod podagra
podagricus = svullen
podalyriifolius = blade som podalyria
podocarpus = med stilkede frugter
podolicus = fra Podolien, S.Rusland
podophyllus = med stilkede blade
podotrichus = med hårformet stilk
poetarum = digter-
pogonanthus = skæggede blomster
pogonioïdes = pogonia-lignende
polifer = med kugle
poli(i)folius = som teucrium potium
poliotrichus = gråhåret
politus = glattet
polius = hvidgrå
pollicaris = en tomme lang
polonicus = polsk
polyacanthus = mangekortet
polyadelphus = flerknippet
polyancistrus = mangehaget
polyandrus = mangehanget
polyanthus,-themus = mangeblomstret
polycarpus,-us = mangefrugtet
polycephalus = mangehovedet
polychromus = mangefarvet
polydactylus,-us = mangefingret
polyedra = mangekantede vorter
polygamus = flerbo, både enkøn-
 nede og flerkønede blomster
Polygonatus = mange knuder / kanter
polyepis = mangeskælt
polylophus = mangekammet
polymorphus = mangeformet
polyneurus = mangenervet
polyodon = mangetandet
polypetalus = med mange kronblade
polyphyllus = mangebladet
polypodioides = polypodium-lignende
polyraphis = mangeålet
polyr(r)hizus = mangerodet
polyspermus = mangefrøet
polyspilus = mangepletter
polystachyon,-yus = mangeakset
polystictus = mangeprækket
polythele = mangevoret
polytrichoides = ligner mosset
 polytrichum
Polytrichus = mangehåret
pomifer,-fera,-ferum = æblebærende
pomiformis = æbleformet
pomponius = prægtig
ponderosus = vægfig

ponticus = fra Sortehavet
populifolius = poppel-bladet
populneus = poppel-agtig
porcinus = svine-, til svin
porophyllum = blade med porer
porosus = porøs
porphyreus = purpurfarvet
porphyrocarpus = purpurfrugtet
porphyrophyllus = purpurbladet
orrectus = udstrakt, fremstrakt
porrifolius = porre-bladet
porrigens = breder sig
portoricensis = fra Puerto-Rico
portulacastrum = portulak-lignende
portulaceus = portulak-lignende
poselgeri = efter dr. H. Poselger
potamophilus = flod-
potatorum,-orius = afgiver en druk
potosinus = fra Potosí
pottsi = efter J. Potts
praealtus = meget høj
praeclarus = meget lys
praecox = tidlig
praegnans = bugnende
praemorsus = ligesom afbmidt
praenitens = sterkt strårende
praepinguis = meget glinsende
praestans = fremragende
praetextus = smykket, bremmet
praevalens = fremherskende
prasinus = lysegrenne dele
pratinus = lysegren
pratensis = eng-
pravus = skæv
precatorius = bede-, bønne-
prehensilis = yder støtte
prenans = hængende
prenans = holdt fast
pretiosus = fortinlig
pretoriensis = fra Pretoria
priessnitzi = ? (personnavn)
primaevus = meget ung
primarius = den første / vigtigste
primiflorus = primula-blomstret
primiformis = oprindelig
primigenius = den første, primitiv
primulinus,-loides = primula-agtig
primorus = den første del
princeps,-cipis = fyrstelig, den første
pringlei = efter C.G. Pringle
prinoides = ligner quercus prinus
prinosis = savformet
prionochilus = med savtakket løbe
prionophyllus = savtakkede blade
prismaticus = prismæ-formet
prismatocarpus = prismeformet frugt
proboscideus = snabelagtig
procercus = knejende, høj
procumbens = nedliggende
procurrens = med udløbere
productus = ført langt frem
profusus = overhængende
projectus = fremstående
prolifer,-fera,-ferum = med yngel
prolificus = med ynglekopper
prolongatus = forlænget
promiens = fremragende
promiscuus = fælles, blandet
promissus = langt nedhængende
propendens = nedhængende
propinquus = beslægtet
prorepens = krybende
proserpinacoides = proserpinac-
 lignende
prosgius = jord-nær
prostratus = nedliggende
protensus = fremstrakt
protractus = forlænget

protuberans = opsvulmet
protumidus = fortil opsvulmet
proximus = nærmeste, meget nær
pruinatus,-nusus = dugget
prunifer,-fera,-ferum = m. blommer
prunifolius = blommebladet
pruniformis = blommeformet
pruriens = giver kløe
psammitis = fra sandede steder
pseudo- = falsk
pseudocrucigera = falske marnillaria
 crucigera
pseudoparasiticus = falsk snyltende
pseudoperbella = falske mam.perbella
psilophyllus = glatbladet
psilotachys = med glatte aks
psilotum = næsten bladløs
psittacinus = papegøje-grøn
psittacorum = papegøje-
ptarmicoides = lign. achillea ptarmica
pteracanthus = vingede torne
pteranthus = vingede blomster
pteridoïdes = ligner bregnen pteris
pterocactus = med vingede (frø)
pterocarpus = vingede frugter
pterocephalus = vingede hoveder
pterocladon = vingede kviste
pterogonium = vingede kanter
pteroneurus = vingede nerver
pterophorus = med vinger
pteropus = vingede stilke
pterus = vinget
puber, *pubens* = dunet
puberulus = let dunet
pubescens = dunhåret
pubiger,-gera,-gerum = med dun
pubispina = dun-tornet
pudibundus = skamfuld, rødmende
pudicus = skamfuld, kysk
pugionacanthus = dolkformede torne
pugioniformis = dolkformet
pugniformis = næveformet
pulchellus = nydelig
pulcher,-chra,-chrum = smuk
pulcherrimus = meget smuk
pulegioides = lign.mentha pulegium
pullihamate = mørke krogtorne
pullus = mørk brun, rødbrun
pulmonarioïdes = lungeurt-lignende
pulquensis = fra Pulquiana, Bolivia
pulverulentus = pudret, støvet
pulvinaris,-natus = pudeformet
pulviniger,-gera,-um = med pudre
pumilio, *pumilus* = dværg-
punctatus = prikket
punctarius = stikkende
punctulatus = fint punkteret
puniceus = purpurød
pungens = prikket, stikkende
puniceus = granatrød
punicifolius = blade som punica
pukiensi = fra Puquio-dalen, Peru
purgans = rensende, afførende
purpurascens = purpragtig
purpuratus = purpluklædt
purpleus = purpurfarvet
purus = ren
puschkinioïdes = puschkinia-lign.
pusillus = meget lille
pustulatus,-losus = vablet
putor, *putens* = sterkt lugtende
pycnanthus = tætblomstret
pycnocarpus = tæfrugtet
pycnostachy(u) = tætakset
pyelodes = trug-formet
pygmaeus = dværg-
pyracanthus = ildtornet
pyramidalis,-datus = pyramideform.

pyrenaeus = fra Pyrenæerne
pyrifer,-fera,-ferum = med pærer
pyriflorus = pære-blomstret
pyrifolius = pære-bladet
pyriformis = pæreformet
pyroliflorus = blomster som pyrola
pyrolifolius = blade som pyrola
pyroloides = pyrola-lignende
pyrhocactus = m. ildrøde blomster
pyxidarius,-atus = bæger, krukke
quadrangularis,-ulus = firkantet
quadriauritus = med fire ører
quadridifidus = firdelt
quadrifolius = firbladet
quadrilocularis = firrummet
quadrivalvis = firklappet
quadrivulnus = fire sårlige plætter
quaternatus = firfingeret, firkoblet
quaternus = firfingeret, firkoblet
querifolius = ege-bladet
queretarius = fra Queretaro, Mexico
queretoroense = fra Querétaro, Mx.
quetzalcoatl = efter aztekisk gud
quinarius,-atus = femtallig
quincuncialis = som 5 på en terning
quinquefolius = femblade / småblade
quinquelocularis = femrummet
quinquenervius = femnervet
quinquevulnerus = fem sårlige plætter
quitenis,-toensis = Quito, Ecuador
racimifer,-ger = klasebærende
racemiflorus = blomster i klaser
racemosus = med klaser
radens = kradsende
radiatus = stråleformet
radicans = rodlænede, krybende
radicatus = med lang rod
radicosus = storrodet, mangerodet
radiosus = stråleformet
radula = rasp
ramealis = på en gren
ramentaceus = med knopskæl
ramifer,-ger = med grene
ramificans = forgrenende sig
ramiflorus = grenblomstret
ramipressus = med faldtrykte grene
ramondioides = ramondia-lignende
ramosissimus = stærkt grenet
ramosus = grenet
ramulosus = fint grenet
ranunculinus,-oides = ranunkel-lign.
rapaceus = roe-lignende
raphanistrum = ræddike-lignende
raphidacanthus = næleagtige torne
rapiformis = roe-formet
rapunculoides = campan. rapunculus
rariflorus = fåblomstret
arus = spredt, sjælden
ratisbonensis = fra Regensburg
rauhii = efter dr. W.Rauh
ravidus, rarus = grågrøn
rayonensis = fra Rayones, Mexico
rebutia = efter P.Rebut
recedens = tilbagevæiser
receptaculum=beholder, opholdssted
recisus = afskåret, afkortet
reclinatus = bojet tilbage, - nedad
recognitus = genkendt, anerkendt
reconditus = vokser afsides, skjult
rectangulus = rettvinklet, rektangulært
rectiflorus = med lige blomst
rectinervus = med rette nerver
rectispina = med rette torne
recurvatus, *recurvus* = krummet
 tilbage, krummet nedad
recurvifolius = tilbagekrumm.blade
redivivus = flerårig
reductus = reduceret, tilbageført

reflexus = tilbagebøjjet
refractus = knækket (tilbage)
refrigerans = med kølende smag
refulgens = tilbagestrålende
regalis = kongelig
regeneratus = forbedret, fornyet
regerminans = genspirende,
 vedvarende
regina = dronning
regius = kongelig
rekoi = efter V.A.Reko
relaxatus = udvidet
relictus = levnet, efterladt
religious = til helligt brug
remolinensis = Remolino, Columbia
remotiflorus = fjernblomstret
remotus = fjernet
reniformis = nyreformet
repandus = rundbugtet
repens = krybende
repertus = fundet, opdaget
replicatus = tilbageført
reppenhagenii = efter W.Reppen-
 hagen
reptans = krybende
resectus = afskåret
resediflorus = reseda-blomstret
resinifer,-osus,-atus = med harpiks
resiliens = opringende, elastisk
respinatus = omvendt
resturgens = rejser sig igen
reticulatus = net-året
retiformis = net-formet
retinaculum = klatbeskive
retinervius = netagtigt strenget
retinoides = harpiksagtig
retortus = tilbagedrejet
retractus = tilbageført
retrocurus = tilbagekrummet
retroflexus = tilbagebøjjet
retrofractus = tilbageknækket
retrorsus = tilbagevendt
retigii = efter Carl Rettig
retusus = udrandet, indtrykt spids
reversisetosus=tilbagevendte børster
reversus = tilbagerettet
revolutus, revolvens = tilbagerullet
rex = konge
rex-culturum = forældringernes konge
raeticus = retisk, fra Graubünden
rhamnoidea = rhamnus-lignende
raphidacanthus = næleformede torne
rhaponticoidea = lign.rheum
rhaponticum
rhipsaloides = ligner rhipsalis
rhizanthus = blomstrer fra roden
rhizocephalus = m. utilkede hoveder
rhizophyllum = rødder fra bladene
rhodacanthus = med rosa torne
rhodanthus = med rosa blomster
rhodocarpus = med rosa frugter
rhodocheilus = med rosa læbe
rhodocyaneus = blårvød
rhodopensis = fra Rhodope-bjergene
rhodoppeus = Rhodope-bjerge, Balk.
rhodopetalus = med rosa kronblade
rhodophyllus = med rosa blade
rhodospermus = med rosa frø
rhodotrichus = med rosa hår
rhoifolius = blade som rhus
rhombeus,-bicus = rhombisk, rudef.
rhombifolius = med rudeform. blade
rhomboideus = rhombeformet
rhopalophyllus = kølleformede blade
rhynchosphyllus=blad m.næb / snabel
rhytidocarpus = med rynkede frugter
rhytidophyllus = med rynkede blade
ricinifolius = ricinus-bladet
rigens, rigescens = stiv
rigidispinus = stivtornet
rigidissimus = meget stiv
rigidulus,-uscus = temmelig stiv
rigidus = stiv
rimosus = sprukken
rinconensis = fra La Rinconada, Mex.
ringens = gabende
riograndensis = Rio Grande, Bolivia
riojensis = fra La Rioja, Argentina
riomajensis = Rio Majes dalen, Peru
riosaniensis = Rio Sana dalen, Peru
rioverdensis = efter Rio Verde, Mex.
riparius = fra flodbredder
ritteriana = efter F.Ritter
rivalis = fra bække
rivarularis = fra bække
robustus = kraftig, robust
rochea = efter Fr.de la Rochelle
romanus,-nicus = fra Rom
roridus, rorulentus = dugget
rosaceus,rosaricus = roseantig
roseana, rosei = efter dr.J.N.Rose
roseiflora = roseprødt blomstrende
rosensis = San Juan de las Rosas
roseo-aeneus = rosa kobberfarvet
roseo-albus = rødlig-hvid
roseo-pictus = rosa bemalte
roseus = roseprød
rosiflorus = roseen-blomstret
rosmarinifolius = blade som rosmarin
rossiana = efter G.Ross
rossicus = russisk
rostratus,rostriferus = med næb
rostrum = næb, snabel
rosularia = lille rose
rosularis,rosulatus = roseteddannende
rotatus = hjulformet
rothomagensis = fra Rouen, Frankrig
rotifer = skive-bærende
rotundatus = afrundet
rotundifolius = rundbladet
rotundus = rund
rubellus = rødlig
rubens = rød
ruber,-bra,-brum = rød
rubescens = rødmende
rubicundus = stærkt rød
rubidus = rødlig
rubiginosus = brunrød
rubicoides = ligner rubia
rubricaulis = rødstænglet
rubriflorus = rødblomstret
rubrifolius = rødblæd
rubrivenus = rød-året
rubro-coeruleus = rødblå
rubrodiscus = med røde skiver
rubrograndis = den store, røde (?)
rubroluteus = rødgul
rubromarginatus = med rød rand
rubroniveus = blegrød
rubrospinus = rødfornet
rubro-tinctus = rødfarvet, rødmalet
rubro-venius,-nosus = rød-året
rudimentaris = ufuldkommen
rustii = efter dr. Rüst
rufescens = lys-rødblun, gulbrun
rufibarbus = med rødblunt skæg
ruficeps = med rødblunt hoved
rufidulus,-dus = rødblun, gulbrun
rufispinus = med rødblune torne
rufo-ferrugineus = rødblun, gulbrun
rufus = rødblun, gulbrun
rugatus = rynket
rugilobus = med rynkede læber
rugosus = rynket
rugulosus = noget rynket
ruminatus = foldet

runcinatus = høvlformet
runyonii = efter Robert Runyon
rupester = vokser på klipper
rupicola = vokser på klipper
rupifragus = fra klippesprækker
ruptilis = bristende
ruralis = fra landet
rusciflorus = blomster som ruscus
rusciformis = ligner ruscus
russatus = rød
rusticanus,-cus = landlig
 ruta-muraria = mur-rude
ruthenicus = fra Ruthenien, Ukraine
rutifolius = blade som ruta
rutilus,-lus = rødlig, rødgul
rutifer = med skovle
sabaudus = fra Savojen, Frankrig
sabinus = fra Sabinerbjerg, Italien
saboe = efter Kathryn Sabo
sabulicola = fra sandede steder
sabulosum = et sandet sted
saccatus = sækformet
saccharatus,-rifer = indehold. sukker
saccharinus = sukkeragtig smag
sacchariflorus = bl. som saccharum
saccharosus = sukkerrig
sacer,sacra,sacrum = hellig
sachalinensis = fra Sachalin-halvøen
sacronum = gudstjeneste
saetigera = med børster
saffordi = efter W.E.Safford
sagitatalis,-tatus = pilformet
sagittifolius = med pilformede blade
saglionis = efter I.Saglion
saint-pieana = efter P.Saint-Pie
salihuensis = Salhiocete, Amboiana
salicariifolius = blade som kattehale
salicarius = ligner pil
salicifolius = pile-bladet
salicus = ligner pil
salinus = fra salt jord
salisburgensis = fra Salzburg
salm-dyckianus = fyrst J.v. Salm-R-D
salmoneus = laksefarvet, -agtig
salsillus = svagt salt
salsoloides = salsola-lignende
saluberimus = meget helbredende
salutaris = helbredende
salviifolius = blade som salvia
sambucifolius = blade som hyld
sambucus = hylde
samius = fra Samos
santus = hellig
sandwicensis = Sandwich-ørerne
(Hawai m.fl.)
sanguinalis,-ineus = blodrød
sanguiniflorus = bl. blodrøde blomster
sanguinolentus = blodig
sanjuanensis=S Juan de Estado, Oax.
sanluensis = San Luis Potosí, Mex.
santaclarensis = Snta Clara Canyon
Mexico
santalinus = santalum-agtig
sapidus = velsmagende
sapientum = de vises
saponarius = sebe-
saponaceus = sebe-lignende
saprophyta = lever af dødt, organ.stof
saracenicus = østerlandsk
sarcanthus = med kødede blomster
sarcocaulon = med kødfuld stængel
sarcodes = kødagtig, kødfarvet
sarcophyllus = tykbladet, kødet bl.
sardensis = fra Sardes, Tyrkiet
sardinensis,sardous,
sardus = fra Sardinien
sarmaticus = russisk
/ fra Karpatherne

sarmmentosus = med ranker, udløbere
sarniensis = fra Guernsey, Kanalen
sarthamooides = sarthamnus-lign.
sartorii, *sartorianus* = eft. F.Sartorius
sativus = dyrtet
satsumanus = fra Satsuma, Japan
saturatus = med ren, dyb farve
satureoides = satureia-lignende
saueri = efter hr Sauer
saudersiae = efter mrs. K.Saunders
sauropus = firbene-fod
saurocephalus = med firbene-hoved
savannicola = fra savanne, græsstepp.
saxatilis = klippe-
saxetanum = fra Saxetan, Motril, Span.
saxicola = klippe-
scaber,scabrosus = ru
scaberrimus = meget ru
scaberulus,-brellus = noget ru
scabiosifolius = scabiosa-bladet
scabridus,-bratus = ru
scabridulus = noget ru
scalaris = trappeformet
scalaris = trappe
scalpratus = med knivformede dele
scandens = klatrende
scapharostrus = forstavn-(vortet)
scapiger,-piformis = med skæft
scapodus = langt/- mangeskæftet
scarious = tørhudet, raslende
scarlatinus = skarlagen
scaturigo = sprudlende kilde
sceleratus = meget giftig
sceletium = indtørret
scheerii = efter Fried. Scheer
schelhasii = efter A.Schelhase
schidiger = danner splinter / spåner
chiedeana = efter J.-W.Schiede
schilkinskyana = efter V. Schilkinsky
schistaceus = skifer-agtig
schistoglossus = med spaltet tungt
schistosus = vokser på skifer
schizanthus = snitdelte krone
schizocalyx = med spaltet bæger
schizocapsa = kapsel, der åbner helt
schizopetalus = snitdelte kronblade
schizophyllum = snitdelte blade
schlumbergera=eft. F.Schlumberger
schmollii = efter Fernando Schmoll
schumannii = efter W.Schumann
schwarzii = efter Fritz Schwarz
schwebsiana = efter Willy Schwebs
scilioides = scilla-lignende
scintillans = funkende
scirpoidea = kogleaks-lignende
scissus = spaltet
scitus, scitulus = smuk, allerkærest
sclerocactus = k. med tørre frugter
scerotrichus = stridhært
scobiculatus = savsmuld-lignende
scolymoides = artiskok-lignende
scoparius, scopa = som en kost
scopiger,-gera,-um = med kost
scopulinus = fuld af kviste
scopulorum = klippe-
scorodonius = hvidløgagtig
scorpioidea,-oideus = skorpion-
scotinus = mørk
scrippiana = efter E.W.Scripps
scriptus = beskrevet
scrobiculatus,-aris = med gruber
scrobi = hul, forsænkning
scrophulariifolius = scrophularia-blad.
scrotiformis, scrotum = som en pung
sculpturatus = udskåret, graveret
scutatus = med skjold
scutellatus = som et fad, skjold
scutelliformis = som ovalt skjold

scyphifer,-phophorus = med bæger
scyphiformis = bægerformet
sebifer,-fera,-ferum = med talg
secalinus = rug-agtig
sechellarum = fra Seyshellerne
secundiflorus = m. ensidige blomster
secundus = den anden / ensidig
securatus = økseformet
sediflorus = blomster som sedum
sedifolius = sedum-bladet
sedoides,sedioides = sedum-lign.
sedum = planter som "siddet"
secelosii = efter Gustav Seelos
seemannii = efter B.C.Seemann
segetum = ager-
segmentum = del af et blad
segregatus = særskilt
segueri = efter J.F.Seguer
seideliana = efter R.Seidel
seitziana = efter A.Seitz
selaginoides = selago-lignende
selectus = udvalgt
selenicereus = måne-cereus, d.v.s.
natblomstrende sojlek.
selenocarpus = halvmåne-frugt
selenopteris = halvmåne-vinger
semialatus = halvt vinget
semibarbatus = halvsækægget
semicolumnaris = halvsøjle-formet
semicylindricus = halvcylinder-formet
semidecadrus = m. fem støvdragere
semidentatus = halvt tandet
semiglabratus = halvskaldet
semiglobus = halvkugle-formet
semi-inerus = halvt undersædig
semilacer = halvt sørderrevet
semilunatus = halvmåneformet
seminifer,fera,-um = frøbærende
seminodus = halvnøgen
semipinnatus = halvt finnet
semispinus = delvis med torne
semiteres = halvrund
semper = stedse
semperflorens = altid blomstrende
semperfiriens = stedsegren
semperfivoideas = sempervivum-lign.
semperfivus = altid levende, eller :
ligner en sempervivum
senegalensis = fra Senegal
senescens = bliver gammel
senicio = gammel, bliver tidligt gamm.
senicoides = senicio-lignende
senifolius = seks blade i krans
senilis = oldingeagtig
sensibilis,-itivus = følsom
senticosus = tornebuskagtig
sepulum = bægerblad
sepincola = bor i hækken
septium = hek-
septas, septem = syv, mest syv
septemfidus = syvdelte
septemlobus = syvlappet
septenatus = syvfingret
septentrionalis = nordlig
serbicus = serbisk
sergipensis = fra Sergipe, Brasilien
serialis,seriatis = rakkestillet
sericanthus = silkeblomstret
sericatas,-iceus = silkehåret
sericifer,-fera,-um = giver silke
serjanifolius = blade som serjania
serotinus = sen, sent blomstrende
serpens = krybende
serpentarius = mod slangebid
serpentiformis = slange-formet
serpentinus = slanger sig
serpyllaceus = lign.thymus serpyllum
serpyllifolius = blade som timian

- fortsættes -

Driftsregnskab For Nordisk Kaktus Selskab 1996

Udgifter		Indtægter		
	1995	1996	1995	1996
Kontorartikler	2339.16	4094.77	Kontingent	93167.53
Porto	14386.96	12610.22	Renter	427.94
'Kaktus'	75600.50	71528.75	Annoncer	1980.45
Biblioteker	683.84	1683.98	Årsmde	147.00
Mder/rejsr	2735.15	200.00	Planter/Fr	100.00
Gebry	240.00	2598.67	Gamle 'Kaktus'	500.00
Andre udgifter		387.00	Indkbscentralen	1200.00
Gebry svensk konto		437.50	Andre indtgter	175.00
	(SEK 510,00)		Kontingent Sverige	1028.62
				(SEK 1199,00)
			Renter Sverige	34.07
	95985.61	93540.89		(SEK 39.71)
			96787.73	96426.79
			Indtgter-Udgifter	-95985.61
			Underskud/Overskud	802.12
				2885.90

Status per 31.december 1996

Kassebeholdning: DKK 145,75
SEK 140,00

Dansk girokonto: DKK 41893,49
Svensk girokonto: SEK 1238,71

Et par bemærkninger vedr. regnskabet:
Man kan måske undre sig over nødvendigheden af en kontingentforhøjelse, når indeståendet på kontierne per 31.dec.1996 er på over kr.40.000, men da NKS først opkræver kontingent i det nye regnskabsår, skal der altid være et vist overskud på kontoen til at betale tryk og forsendelse af januarnummeret af 'Kaktus'.

Der bliver jævnligt overført penge fra den svenske til den danske konto, derfor ser forholdet mellem indestående og gebry for den svenske kontos vedkommende lidt skævt ud.

Det gør ikke regnskabet mere overskueligt, at bevægelserne på den svenske konto bliver integreret i det samlede regnskab (tallene i kasse-

bøgerne er ikke længere umiddelbart sammenlignelige med dem i årsregnskabet), så til næste år kommer der et særligt regnskab for den svenske konto.

Dubbeld Samplonius
Kasserer

Kassebog og omkostningsspecifikationer gen nemgået.
Indtægtsbilag stikprøvevis kontrolleret.
Kasse- og girobeholdning afstemt.

Jens Jensen
Revisor

Samlere og samlinger

Om kaktus og sukkulenter som frimerkemotiv.

Når vinteren legger sin mørke, kalde og litt klamme hånd over våre nordlige breddegrader - når våre kaktus og sukkulenter er kommet i hus og er forberedt på overvintringen; da er også vår beskjefligelse med plantene nede på et minimumsnivå, og vi søker andre aktiviteter.

Noen ofrer seg for plantelitteratur og studium. Andre ser med spenning fram til de første frø- og plantekatalogenes ankomst for å planlegge neste sesongs nyanskaffelser. Etter andre er i full gang med planlegging av vårens innkjøpstur til Holland, Belgia og Tyskland.

Da finner jeg tiden inne til å aktivisere min plantesamlerinteresse på en litt annen måte.

Som hobby betraktet er frimerkesamling like gammel som selve frimerket. Det første kom som kjent ut i England i 1840, og kunne for noen år siden feire 150-års jubileum. Antallet samlere øker stadig, selv om filatelistklubbene melder om nedgang i medlemstall og interesse. Trolig er årsaken at frimerkesamling i dag ikke lenger er synonymt med frimerkeklubbenes definisjon av filateli. Man samler nå for å hygge seg, ikke først og fremst for å spesialisere seg på de første norske posthornutgavene eller "prefrim-brev" til utlandet. En ting er imidlertid sikkert: Hadde man i frimerkeutgivningens barndom visst hva enkelte av disse merkene ville innbrakt i dag, hadde der vært ganske mange flere millionører i verden.

Frimerkesamling kan derfor være alt fra hyggelig tidsfordriv, til grunnlag for spesialstudium; og for noen, big business.

Samtidig er det verdens største hobby. Omkring 250 postverk utgir årlig i overkant av 10.000 frikker. Ingen har i dag kapasitet eller økonomi til å samle "hele verden", men konsentrerer seg om et land eller et område.

Flere og flere oppdager at frimerkesamling er en fin avkobling i lange høst- og vinterkvelder. De siste årene er motivsamling blitt stadig mer populært. Det er nå mulig å finne alle slags motiver representert på frimerkene. Blant de mest populære områdene hører sport, kunst, dyr og planter. Helt spesielt populære emner for temasamlinger de siste årene har vært markeringen av 500-årsjubileet for Columbus oppdagelse av Amerika, Vinterolympiaden på Lillehammer og FN's 50-årsjubileum, og nå senest Sommer-OL i Atlanta og Kinofilmens 100-års jubileum. Etter hvert er enkelte områder blitt så omfattende at man spesialsamler innenfor områdene, f.eks. innen området sport, hvor en konsentrerer seg om kun vinter-

sport, bare én enkelt sportsgren, eller én olympiade. Som innenfor andre samleområder, gjelder det i utgangspunktet ikke å prøve å favne for vidt. Prøv å avgrense samleområdet mest mulig. Skulle en senere ønske å utvide det, vil det som regel ikke by på store problemer.

Mitt valg av spesialsamling har selvfølgelig motivet kaktus som tema. Som plantene selv skulle man tro at frimerkene også ville være best representert i land fra "Den nye verden." Men det er langt fra tilfellet. Som kaktusen, og for den saks skyld kal-kunen, har de begge vist en imponerende evne til å spre seg utover også i "den gamle verden." Som plantene har funnet vekstmuligheter i Europa, Asia og Australia, ofte under mer vanskelige vekstforhold enn de opprinnelig hadde, har frimerkefloraen spredd seg i like stort omfang. Som plantesamler finner jeg at en frimerkesamling med tema kaktus, er både lørerik, informativ og nyttig bruk av tiden i den mørke årstiden. Det som eventuelt kan volde de største problemene, er utarbeidelsen av en god systematikk for samleområdet. Frimerkesamlingen trenger dessuten verken varme eller solskinn for å trives. Faktisk har den det

bedre uten. Den blir ikke angrepet av ull-lus, spinnmidd, meldugg eller sciarafluer, og det er unødvendig å tenke på neste behandling med insektsmidler eller styrken på gjødselsvanningen. Blir den bare holdt ren og ikke håndtert med skittne fingrer, vil den stadig gi sin eier nye gleder. Og kanskje, etter hvert som tiden går, gradvis øke i verdi. Og den tar liten plass. De fleste frimerkene som naturlig hører hjemme i en spesialsamling med dette tema er også enkle å anskaffe seg i dag. De fleste er nemlig utgitt i løpet av de siste 30-40 årene. Noen få er imidlertid allerede ettertrakte sjeldenheter og nesten umulige å få tak i.

Som andre hobbyer, vil også frimerkesamling med tema kaktus, koste litt om man straks ønsker å skaffe seg alle merker som er utgitt. Men i motsetning til mange andre hobbyer som for eksempel golf, ridning eller antikviteter, behøver ikke frimerkesamlingen koste en formue verken i pengar eller tidsforbruk.

Selvfølgelig er de plantene som er representert på frimerkene mest fargerike avbildninger av blomstrende planter. Men man kan også lære mye om plantefamilier, vokstesteder, utseende, blomsterprakt og frukter. Og selvfølgelig om skadedyr og plantesykdommer. Alt emner som naturlig hører med innenfor en slik samling. Noen land har også gitt ut frimerker som hedrer planteforskere, f.eks. Malta, hvor dr. John Borg er representert på en serie fra 1974.

Som plantesamlere vet vi at alle kaktus er sukkulenter, men at ikke alle sukkulenter er kaktus. Så enkelt ser det ikke ut til å være i frimerkernes verden. Her blandes ofte merker med motiv fra familien Cacteae med merker av andre sukkulenter. En samling med "kaktus og andre sukkulenter" er derfor det mest naturlige valg.

Av europeiske land som har gitt ut frimerker med kaktusmotiv, står Monaco for meg i en sterstilling. Her finnes den berømte hagen "Jardin Exotique" med blant annet en stor kaktussamling. Monaco utga sine første frimerker med henholdsvis en Echinopsis og en Cereus som motiv allerede i 1960. Men allerede i 1937 og i 1949 kom det frimerker med motiver fra "Jardin Exotique". Senere er det kommet serier med varierende antall merker i 1964, 1974, 1981, 1982 og 1983. I 1992

kom det i serien "de fire årstidene" en flott frimerkeblokk med en fikenkaktus (*Opuntia*) som motiv. De fire frimerkene viser kaktusen om vinteren, om våren i knopp, om sommeren i full blomst og om høsten med frukter. Året etter kom et frimerkehefte med 2 sett med 4 forskjellige merker. Denne serien er gravert av den polsk/svenske mestergravøren Czeslaw Slania som de siste årene har vært bosatt i Monaco. Serien fortsatte med nye utgaver med enkeltmerker i 1993 og 1994, til sammen 9 merker; og tre nye merker kom til høsten 1996.

Andre europeiske land som har utgitt frimerker med kaktusmotiv er først og fremst land i tidlige Øst-Europa. Men også i Vest-Europa er det kommet ut fine motivmerker med først og fremst sukkulenter, men også med enkelte kaktusmotiv iblant.

Albania ga i 1970 ut en frimerkeblokk med kakthusmotiv i forbindelse med verdensmesterskapet i fotball i Mexico, og tre år senere en serie på 8 merker. Belgia har gitt ut en blokk i 1965 hvor en *Echinocereus* deler plassen med bl.a. *Stapelia*. Bulgaria har gitt ut to serier. Først i 1970 med 8 merker og deretter 5 nye merker 10 år senere. Tidligere Jugoslavia utga et miniatyrrark til VM i fotball i Mexico 1986. Arket består av et midtfeldt med en stor *Cereus* og 2 x 4 fotballmerker. Madeira (Portugal) har gitt ut 1 merke i en serie med planter og frukt med en *Opuntia* i blomst og med frukter. Malta har i tillegg til serien hvor dr. Borg er avbildet også et merke fra 1979 hvor en *Opuntia* har en tilbaketrukket plass i Malta's emblem.

Polen gav ut sitt første merke med en kaktus i en serie i 1968 i forbindelse med en blomsterutstilling i Krakow. Deretter kom en serie kaktus og sukkulenter (8 merker) i 1981. Romania har sitt første kaktusmerke i 1961 da Bukarest botaniske hage kunne feire 100-års jubileum. Nytt jubileum, denne gang i Clusj, ga et merke av kaktusblomst i 1965, og i 1971 kom det nok et merke i en blomsterserie fra botaniske hager i Romania. Fra den nye Russiske Föderasjonen kom det en flott serie i 1994 med 5 merker med forskjellige kaktusmotiv. To av motivene, henholdsvis med *Mammillaria swinglii* og *Lophophora williamsii*, ble samtidig utgitt sammentrykt i to miniatyrrark med 8 merker i hvert.

San Marino er en av Europas småstater som får en betydelig del av sine inntekter fra frimerkesalg til samlere. På tross av det har de bare et merke med kaktusmotiv utgitt i serie med stueplanter i 1992. Tidligere Sovjetunionen har en serie med en Epiphyllum og andre blomsterplanter i 1971, senere samme år sammentrykket i en frimerkeblokk. Spania har på tross av flere kjente botaniske hager med store kaktussamlinger (bl.a. "Mar i Murtra" i Blanes på Costa Brava), bare gitt ut et miniark med en Espolita i et motiv fra Sierra Nevada (1995), men har flere merker hvor blomstrende Agaver er en del av merkebildet.

Storbritania har gitt ut en del merker, men naturlig nok mest med lokalt voksende sukkulenter som motiv. Av såkalte lokalutgaver (privatutgaver fra bl.a. Skotland), finnes noen med kaktusmotiv, men er nærmest å betegne som klebemerker (stickers). Av nordiske land er det til nå bare Sverige som i 1990 utga et hefte julefrimerker med julens blomster. Et merke viser "julekaktus", en Schlumbergera; et annet har "julestjernen" Euphorbia som motiv. Hefteomslaget er også illustrert med juleblomst-motiv.

Tidligere Tjekkoslovakia har en serie med to merker med kaktusmotiv i 1967. Tyskland markerte 100 års dagen for Deutsche Kakteen Geshelschaft med en spesialkonvolutt med eget stempel og illustrasjon av en Carnegiea gigantea i 1992. Ungarn har gitt ut to serier i 1965 og 1971. Den første er en flott serie på 10 forskjellige merker hvorav halvparten er med kaktus- og sukkulenter. Den siste er viet planter fra den botaniske hage ved Budapest universitet, og et merke viser en Gymnocalycium og et Titanopsis.. En frimerkeblokk fra 1991 viser bl.a. en Agave i blomst.

Også Vatikanet, som tradisjonelt i sine frimerkeutgaver beskjæftiger seg med religion, kunst og Pavens reiser, ga i 1992 ut en serie med 6 merker av blomstrende planter fra Amerika, hvor et viser en Opuntia. Endelig har tidligere Øst-Tyskland i sin tid gitt ut ikke førre enn 5 serier, i 1970, 74, 83, 88 og 1989. De tre første settene, hver på 6 merker var alle med kaktusmotiv. I 1988 kom 4 merker med Tillandsias som motiv og året etter 3 merker med Epiphyllum hybrider.

Det skulle således være litt å velge i. Og dette omfatter stort sett bare det jeg kjenner til fra europeiske land. Går en utenfor Europa kan listen gjøres både 5 og 10 ganger lengre. Alt etter om en ønsker en samling med bare kaktus, eller inkluderer også de andre sukkulentene.

I tillegg til frimerkene - enkle merker, par eller blokker, postfriske eller stempede utgaver - kan en også inkludere i samlingen miniatyrark, fri-merkeblokker og hefter, førstedagsbrev og brev utgitt til spesielle anledninger. Dessuten selvfølgelig bruksbrev av forskjellig slag med motivtilhørighet enten på frimerket eller konvolutter (motivstempler o.l.). Bare fantasien setter grenser.

Oppbygging av samlingen og ordningen av den er selvfølgelig opp til hver enkelt og hvilke motiv en ønsker å ta med. Min samling av kaktus på fri-merker illustrerer selvfølgelig de forskjellige plantefamiliene, planteform og blomsterprakt. Til nå er det smått med frimerker som viser planteforskere og bruk av planter, men det kommer nok, og hører naturlig med i en motivsamling som dette. Det samme gjør, som tidligere nevnt, plantesykdommer og skadedyr.

Det fine med en slik samling, er at man kan inkludere nye emner og merker etter hvert som interessen og kunnskapen øker.

Hvor finner man så frimerkene?

Noen frimerkehandlere tilbyr abonnement på motivsamlinger. Da kan motivet kaktus eller kak-
tus og sukkulenter som regel abonnieres på. Å skaf-
fe seg nye frimerker på denne måten er langt på vei
det letteste, om ikke akkurat det billigste. For å
søke etter eldre utgaver må en som regel lete i fri-
merkekataloger. Det er en del av moroen. Noen av
disse katalogene har også motivregister (blir mer
og mer vanlig) som letter arbeidet.

Den beste av katalogene som omfatter flere land
eller hele verdensdeler er den tyske Michelkatalo-
gen. Den kommer årlig med nye utgaver for bl.a.
Skandinavia, Tyskland, Vest- og Øst-Europa. Med
litt lengre intervaller kommer nye utgaver for
Nord- og Mellom-Amerika, Karibien, Sør-Amerika,
Afrika, Australia, Stillehavssøyene og Asia. Slike
kataloger er omfangrike leksikale verk over

land og områders frimerkeutgaver. Michel-katalogen har også et vell av opplysninger for hver utgave, og avbildninger for nesten alle merkene. I lengden blir de imidlertid dyre i anskaffelse, og om motivområdet er avgrenset kan det bli langt mellom funnmulighetene.

Katalogfirmaene har selvfølgelig tatt konsekvensen av det, og har lenge gitt ut kataloger over bestemte motivområder. Et par motivkataloger finnes med tema planter. Spesielt kan nevnes AV (fransk) og *Domfil* (spansk), som begge tar for seg blomster (flora) på frimerker. Det finnes også kataloger som bare tar for seg enkeltemner innenfor det botaniske området; Sopp på frimerker, Roser på frimerker og Orkidéer på frimerker er eksempler på slike temakataloger.

Inntill 1988 fantes det ingen kataloger med tema "Kaktus på frimerker". Da kom imidlertid hollandske *Inpeg* med sin "Weltkatalog Kakteen auf Marken". På 20 sider med stort sett tekst og referanse til områdekataloger er den et rimelig og brukbart alternativ til de større katalogene.

1994 kom så den til nå mest omfattende katalog om kaktus og sukkulenter på frimerker. Han Daamen's "Thematic Catalogue of Cacti and Other Succulents On Stamps, Cancellations and Postal Stationeries". Et grundig verk på 400 A-4 sider med henvisning til både Michel, Gibbons og Yvert katalognummer, og med illustrasjoner av frimerker, miniark, førstedagsbrev og poststemplar o.l. .

Lykke til med samlingen, og en fin vinterbeskjefligelse!

Litteratur:

Borg, John: *Cacti - A Gardeners Handbook for their Identification and Cultivation*. Blandford Press, Poole, UK, 1976.

Daamen, Han: *Thematic Catalogue of Cacti and other Succulents On Stamps, Cancellations and Postal Stationeries*. Den Haag, 1994.

Geissler, R.W.: Stock List no 53/96 "Cacti and Succulent on Stamps". Privat meddelelse.

Evensen, Einar: Motivsamleren.

Wennergren-Cappelen, Oslo, 1987.

Michel: *Europa-Katalog West/Ost 1996/1997*. Schwanerberger Verlag GmbH, München, 1996.

Michel: *Übersee Katalog Band 3: Afrika 1993*. Schwanerberger Verlag GmbH, München, 1993.

I tillegg til lokale frimerkehandlere som kan leve re motivmerker med kaktus og sukkulenter, kan anbefales kontakt med:

Mr. W. G. Geissler, Kingston Road,
Slimbridge, Glos. GL2 7BW, England

Ved innsendelse av 2 internasjonale svarkuponger kan man be om å få tilsendt listen "Cacti and Succulents on Stamps".

*John Ingvar Stokka
Årvollveien 15
N-4300 Sandnes*

Bildenumr. refererer til dias nummer.

1) Frimerkeblokk fra Monaco's serie "De fire årtider". De fire frimerkene i blokken viser *Opuntia ficus-indica* om våren, sommeren, høsten og vinteren. Utgave fra 7. mars 1992. Trykkemetode: rasterdyptrykk.

Denne planten er vel den representanten fra kaktus-slekten som de fleste av oss nordboere har lettest for å stifte bekjentskap med i sydligere deler av Europa. Enkelte steder er den nærmest forvillet, blant annet på kyststrekninger i Spania og Italia.

2) Enkeltmerke Monaco, 0,20 Fr. Serie med planter fra "Jardin Exotique". Merket viser *Echinopsis multiplex* i blomst. Utgave fra serie på fire merker 7. januar 1994. Samme utgave men med andre verdier ble utgitt i frimerkehæfte 4. mai 1993.

3) Enkeltmerke Monaco, 0,50 Fr. Fra fortsettelsen av serien fra Monaco's eksotiske hage. 5 merker i serien, her representert med *Selenicereus grandiflorus*. Utgave fra 15. oktober 1994. Alle merker i denne serie er gravert av Czeslaw Slania. Trykkemetode: ståltrykk.

4) Dr. John Borg, lege og professor i naturhistorie ved Malta Universitet. Født 1873, død 1945.

Bestyrer for offentlige parker på Malta og andre tillitsverv. Stor privat samling kaktus som ble testamentert til Argotti Botaniske Hage på Malta. Stort forfatterskap, mest kjent for kaktus-samleren for sin bok: "Cacti - A Gardener's Handbook for their Identification and Cultivation", først utgitt 1937. Kommer stadig i nye opplag. Frimerkeserien inneholder 5 merker med personligheter fra Malta. Utgave fra 12. januar 1974. Trykkemetode: offset.

5) Enkeltmerke Polen, 10,50 zt. fra serie med 8 frimerker med blomstrende kaktus og sukkulenter. Merket viser Cylindropuntia spinosior. Utgave 22. desember 1981. Trykkemetode: rasterdyptrykk.

6) Miniatyrark fra Russland. 5 enkeltmerker i serie hvorav to også er sammentrykket i miniatyrark med 8 merker i arket. Merket viser Lophophora williamsii. Utgave fra 25. februar 1994. Trykkemetode: offset

7) Spesialkonvolutt til 100-års jubileet for Deutsche Kakteen-Gesellschaft e.V. i 1992. Både konvolutten og stemplet har en Carnegiea gigantea som motiv. Frimerket er imidlertid et bruksfrimerke fra Deutsche Bundespost med kjente personer som motiv og viser tennisspilleren Cilly Aussem.

8-10) Flott serie på tre frimerker fra tidligere Øst-Tyskland utgitt 1989. Alle merkene viser forskjellige Epiphyllum hybrider. Utgave fra 19. september 1989. Trykkemetode: offset.

11-12) To frimerker fra land utenfor Europa. Serie på fire merker på lokal frimerkeutgave fra Ciskei. Dette er et såkalt "Bantu homeland", eller område som var reservert for afrikansk bosetning i Sør-Afrikarepublikken. Ciskei hadde indre selvstyre fra 1972, og var uavhengig fra 1981. En uavhengighet som bare ble anerkjent av Sør-Afrika.

På 21 c. merket tilbyr en gateselger frukter fra fikenkaktusen Opuntia ficus-indica.

50 c. merket viser en fikenkaktusen i blomst.

Utgave 29. november 1990. Trykkemetode: offset.

Rettelse

- til Pediocactus - en utfordring. (AKTUS 1/97)

Jeg har fra Fritz Hochstätter, Mannheim, Tyskland fået følgende rettelser til fornævnte artikkel.

Pediocactus simpsonii v. minor =
Pediocactus simpsonii ssp. besonii.

Pediocactus robustior v. nigrispinus =
Pediocactus nigrispinus.

Pediocactus robustior v. organensis =
Pediocactus nigrispinus.

Pediocactus winkleri = *Pediocactus bradyi ssp. winkleri*.

Fritz Hochstätter har i 1995 udgivet en bog om Pediocactus, Navajoa og Toumeya. Bogen omfatter 168 sider og er en botanisk revision af slægterne og indeholder udførlige beskrivelser og studier af alle arterne samt sidste nyt om Sclerocactus. Bl.a. en ny subspecies af *Sclerocactus whipplei*, nemlig *Sclerocactus whipplei ssp. busekii*, som han har fundet i House Rock Valley, Arizona, der er det eneste voksested. Se også annoncen i KAKTUS Nr. 1 Januar 1997 på side 23.

Reference:

Fritz Hochstätter, The Genus Pediocactus, Navajoa, Toumeya.

Benny Møller Jensen
Ålborgvej 305, Hæstrup
DK-9800 Hjørring . Tlf. 98 98 65 85.

KØB-SALG-BYTTE

Kaktus og Yucca til friland og koldhus
sælges. Liste imod kr. 10 i frimærker.

Benny Møller Jensen
Ålborgvej 305, Hæstrup
DK-9800 Hjørring . Tlf. 98 98 65 85

Kaktusar och Internet.

Vad har kaktusar egentligen att göra med Internet? Kanske inte så mycket, eller?

TVÄRTOM!! Kaktusar har en hel del att göra med Internet.

Suzanne och Tony Mace i Storbrittanien har startat en mycket bra service för oss kaktus och suckulentälskare, de har nämligen samlat allt tillgängligt material som rör vår hobby i "the Cactus and Succulent Plant Mall", adressen följer nedan.

Detta material uppdateras kontinuerligt, och utbudet växer och växer allt eftersom fler hittar dit. Där kan man hitta information om olika evenemang ute i världen, information om olika specialist sällskap t ex the Euphorbiaceae Society, var man kan köpa frön och planter, de flesta firmorna har nu plant och frölistor direkt åtkomliga från "the Cactus and Succulent Plant Mall, så istället för att skicka efter en frökatalog, kan man nu direkt bestämma vad man är intresserad av. Vem blir inte aldeles ifrån sig när man läser Mesa Gardens frölista från USA? Eller Exoticas plantlista?

Vill man köpa böcker som rör vår hobby så kan man göra detta också "online", Amazon. com har en liten men god boklista, så att man kan beställa och betala direkt, det enda man inte får direkt är böckerna, så långt har inte tekniken nått ännu. Många bra ställen i Europa för planter och frön finns med. Om man inte kan identifiera sina planter så har Time-Life en encyclopedia man kan söka i. Eller så kan man fråga sig fram på olika plantforum.

Det finns bra ställen att annonsera efter den där boken man aldrig får tag i eller den där plantan, ett exempel är Amateur's Digest's Swap and Shop sida, Amateur's Digest är fö en trevlig tidning om vår hobby,(inte så bra som Kaktus som nu är i

färg, eftersom den har svart vita bilder, men innehållet uppvisar det mer än väl), man kan också annonsera på GardenWeb, deras hemsida har en länk till deras Swap and Shop (betyder byta och sälja).

Det finns gott om fina bilder på olika kaktusar, ett exempel är en hemsida från Japan med bilder på de mest otroliga Astrophytum. För Nordisk del finns det Geir Edlands GGG med info och bra länkar, Succeed (svensk fröfirma), Teknis Kaktus Klubb från Rudbecksskolan i Örebro, NKS som förening är nämnd av Succeed och av GGG.

Att annonsera kostar c:a 10 engelska pund per år, adress Suzanne and Tony Mace, Brenfield, Bolney Road, Ansty, West Sussex, RH17 5AW, UK.

Vill man vara med och diskutera med experter och odlare världen över eller bara vill ställa några frågor och få professionella svar, så finns det en diskussionsgrupp som heter Cacti_etc, där man kan få svar på det mesta, även utbyta erfarenheter. Många av medlemmarna är botaniker och biologer, eller mycket kunniga entusiaster. Ett annat ställe för att ställa frågor, oftast enklare sådana, är GardenWebs olika Forum, det finns ett för Kaktusar och suckulenter med, vilket är mera av ett "prat" forum.

Alla detta är bara ett litet och personligt urval, det finns ohyggligt mer att undersöka med utgångspunkt från "c&s mall".

Jag har på flera ställen nämnt att man kan beställa direkt via nätet, och om man är orolig för att beställa direkt via e-mail, så har vissa firmor "säker e-mail", och i Sverige kommer formodligen all trafik via Nätet som rör pengatransaktioner att krypteras, om man ändå känner sig osäker, så kan de flesta modem användas som fax.

Här är adressen! <http://www.demon.co.uk/mace/cacmall.html>.

Om man är intresserad av mer länkar till bra växtställen kan följande nämnas, urvalet mitt eget.

<http://194.215.22.100/fuchsias/othergardens.html> bra lista av trädgårdslänkar

<http://www.threewa.co.uk/passion/> Underbara bilder av Passiflora.

<http://www.libertynet.org/~bgmap/hardiplm.html> härdig palm till ca 20 minus!

<http://werple.net.au/~margaret/tropics/index.html> Australien

<http://linux.wcjc.edu.tw/~rick/wwwguide/europe.html> Trädgårdar i Europa in Europe

http://www.ozemail.com.au/~sgap/seedsupp.html plantor "down under" m bilder.

http://www.klippo.se/nilsson/sfsswe.html Bilder och entusiasm

http://www.gardenweb.com/ Här är många bra länkar.

Sist men inte minst, man pratar ju mest engelska på the 'Net, så känner du dig inte riktigt säker på din engelska kan följande länk för svenska talande vara till nytta;

http://www.nada.kth.se/skolverket/swe-eng.html

Obs! Mycket hinner ändra sig, dessa rader skrivs i November, det finns säkert dubbelt så mycket om några månader!

Mycket nöje!

Skulle uppskatta om någon med erfarenhet av det som i USA kallas GA-3 eller Gibberellic acid, ville dela med sig av sina erfarenheter.

Tack,

Ingrid Brundin: e-mail; alfmike@algonet.se

Snail mail; Kollegieg. 7 B

S-214 54 Malmö

Sweden

Planteudstillinger

I Danmark:

Søndag den 4. maj 1997 kl. 12.00 - 17.00

Også i år indbyder Den Alpine Have i samarbejde med andre specialclubber til udstilling på Sct. Annagades Skole i Århus.

NKS-Østjyllandskredsen har en stand på udstillingen og vi håber at rigtig mange vil lægge vejen forbi. Endvidere er der udstillinger af

Orchidéklub - Dansk Bonsai Selskab - Iris- og Liljeklub.

Entré 20 kr - Børn gratis adgang.

Lørdag og søndag, den 21. og 22. juni 1997.

Vestjyllandskredsen har udstilling og plantesalg i Tambours Have, Bredmosevej, Nordenskov, 6800 Varde.

Tambours Have er på 30.000 m² med blomster, buske og planter fra alverdens lande.

I Sverige:

Stenåsa Gardencenter AB, Äckregårdsvägen 7, S-432 31 Varberg,
tlf. 0340-870 05, fax 0340-858 21

planlægger en stor kaktusudstilling fra d. 12. juli til og med d. 17. august 1997 og
håber på stor interesse blandt kaktus- og sukkulentfolk.

Lidt mere om frilandskaktus.

Som medlem i over 20 år af NKS skriver jeg denne artikel for at fortælle om, hvilke glæder man kan få i en lang årrække med kaktus.

En dag, for ca 25 år siden, var min kone Randi og jeg selv en tur i Botanisk Have i København. Ved indgangen var der opsat en annonce/artikel fra Nordisk Kaktus Selskab. Vi blev herefter medlem og fik hurtigt en interesse for frilandskaktus p.g.a. de muligheder, der er både i koldhus og beskyttet på friland.

På det tidspunkt boede vi i et parcelhus i København med en have på 500m². Haven blev hurtigt forvandlet til et månelandskab med marksten. Efter en havevandring hos Georg Sydow på Amager, der havde den flotteste frilandssamling af kaktus, kom der gang i formering ved såning og stiklinger, som vor tidligere formand Peter Brandt var mester i at fremskaffe.

Efter nogle år var haven helt færdig og totalt fyldt med frilandskaktus, da min kone og jeg blev enige om at flytte til større omgivelser. Turen gik herefter til Fakse hvor vi i dag, efter 14 år, har anlagt en have på ca 5000m² med store stenanhæng og en

lille sø ved et 75m² drivhus. I drivhuset er der anlagt et stenbed med samlingen af frilandskaktus. Via søen løber vand i et 25 m langt ålbøl til en større sø. Dette er anlagt sidste år.

En dag i 1987 spurgte Peter Brandt mig, hvorfor vi ingen rhododendron havde. Straks blev en rhododendronsamling sat igang som i dag omfatter 500 arter og hybrider. Blomstringssæsonen er fra medio april til juli måned.

Hvis der er evtl. ønsker om at besøge os, har vi normalt åbent søndage kl. 12.00-15.00 fra slutningen af april til medio juni, men skulle du ønske et andet tidspunkt, ring veligst!

Se også vores annonce på annoncesiderne i bladet med kørselsvejledning.

Vi ser frem imod at se så mange medlemmer som muligt.

Hilsen

Randi og Bent Riberbølt
Nordgårdsvej 1, DK-4640 Fakse

EXOTICA

- DETAILHANDEL & EN-GROS-HANDEL

EUROPAS STØRSTE UDVALG I BLANDEDE SUKKULENTER

Adenia, Adenium, Aloe, Anacampseros, Brachystelma, Bursera, Crassula, Cyphostemma, Dioscorea, Dorstenia, Euphorbia, Fockea, Haworthia, Ipomoea, Jatropha, Othonna, Pachypodium, Pelargonium, Pterodiscus, Sarcocaulon, Trichocaulon, løg.....og meget andet.

SPØRG EFTER GRATIS LISTE.

Ernst Specks, Am Kloster 8, D-41812 Erkelenz-Golkath, Tyskland

Tel.: 0 24 31 / 7 39 56, FAX: 0 24 31 / 44 95

Åbningstider: marts-september lørdage kl. 9-14; Andre tider kun efter telefonisk aftale!

WORLDWIDE AIRMAIL SERVICE

DOUG AND VIVI ROWLAND

200 SPRING ROAD, KEMPSTON, BEDFORD, ENGLAND, MK42 8ND

All Kinds of Desert Plant seeds supplied from stock
Send today for our free Botanical Listings

TEL/FAX: 01234 358970

Postfach 1107 D-71385 Kernen
Tel. 07151 41 891 Fax 07151 467 28

35 år

Kaktus og andre sukkulenter

- mere end 2000 arter sjældne planter og frø
- verdensomspændende forsendelser
- skriv efter listen mod betaling af 2 internationale svarekuponer
- besøgende - også i grupper - er velkomme
- løbende tilbuds-suplementer
- detail- og engroshandel

Cacti Seeds and Tillandsias

Write for my list with over 3000 species.

In addition to cacti seeds, we also offer seeds of:
Sukkulenter, Euphorbien, Pachypodium, Agaven, Yucca,
Cycas-palmfern, Datura, Eucalyptus, Musa-bananas, Passiflora,
Palms, Mesembryanthemum, Conophytum, Lithops and
many others as well as a large assortment of Tillandsien-plants.

retail-wholesale

G.Köhres
Wingerstrasse 33
D-64387 Erzhausen/Darmstadt

HAR DE PRØVET AT DYRKE ORCHIDEER?

Er De interesseret? Få et gratis prøvenr. af
vort medlemsblad "Orkideer" der kommer 6
gange årligt. Kontingent kr. 290,-/340,-.

**DANSKE
ORCHIDE KLUB**
v/lner Lomborg . Edisonsvej 1B
1856 Frederiksberg C .
Telefon 31 21 59 58

KAKTUS SUKKULENTER & SEMPERVIVUM

I mange arter

Gartner Bent Jørgensen
Vejlegårdsvej 99 - 2625 Vallensbæk
Tlf. 42 64 50 95

Planter sendes ikke!

RICHTER-SUKKULENTEN

Im Mittelweg 1
D-55294 Bodenheim/Rhein, Germany

Stort sortiment af rariteter, kun kulturplanter f.eks. fra Mexico og Chile, mange vinterhårde arter fra USA og Patagonien, sukkulenter incl. caudexplanter. 1500 arter frø fra Sydafrika, frø og planter med oprindelsessted. Kun opstående porto-udgifter beregnes. Planter fra DM 2,-, fra 1997 mange nye sukkulenter og frø. Helt ny: frø fra eksotiske buske og træer.

Liste mod international svarekupon.

MÅ IKKE BØJES!

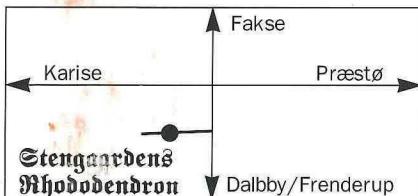
ÅBENT HUS

I weekenden 26.-27. april fra kl. 10.00-14.00

ÅBNINGSTILBUD

2 stk. Rhododendron
(ca. 75 cm høje)

100.-

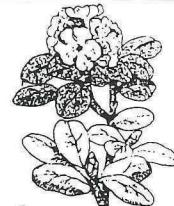
Stengaardens Rhododendron

v/Bent Riberholt

Normangran - Rhododendron - og frilandskaktus
Nordgårdsvej 1 . 4640 Fakse . Tlf. 5671 5246

Normalåbning:

Åbent hus hver søndag fra 12-15 indtil 9 juni
Excl. pinsesøndag, hvor der er åbent lørdag

Øvrige
Rhododendron
(efter art og str.)
Fra 40.- til 150.-

Indholdsfortegnelse for KAKTUS og ANDRE SUKKULENTER, nr. 2/97

Namibia - Winnie Skovgaard	27-31
Sciara - I. Brundin	32
Mexico - Kjellanders Nilsson	33-36
Bot. plantenavne - Axel Ansø	37-40
Driftsregnskab - D. Samplonius	41
Samlere - John Ingvar Stokka	42-47
Internet - I. Brundin	48-49
Frilandskaktus - B. Riberholt	50

Tidlige årgange af KAKTUS

kan købes ved
henvendelse til:
Thorkild Alnor Nielsen
Langenæs Allé 26, 2. tv.
DK-8000 Århus C.

Betaling: check eller på giro nr.
2 940 744.

Pris: 10 kr. pr. nummer + porto.
Følgende årgange er udsolgt:
5-8-9-11-12-13-14-16.